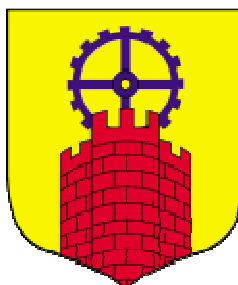

Przedsiębiorstwo Usługowe "GEOGRAF"
41-303 Dąbrowa Górnicza, Al. Piłsudskiego 30/34

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
MIASTO ZABRZE
Obszar Grzybowice Osiedle**

Autor: dr Jerzy Wach
mgr Marcin Ścisłowski
lic. Monika Wach

Dąbrowa Górnicza, 2009 r.

Spis treści

1. WSTĘP.	4
2. CHARAKTERYSTYKA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	5
2.1. Zawartość projektowanego dokumentu	5
2.2. Cele projektowanego dokumentu	7
2.3. Powiązania z innymi dokumentami	8
2.4. Przeznaczenie terenów	9
2.5. Ustalenia ogólne zawarte w projektowanym dokumencie	12
3. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA OBJĘTEGO PROJEKTOWANYM DOKUMENTEM (OKREŚLENIA, ANALIZY I OCENY)	25
3.1. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	25
3.2. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	34
3.3. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu.	37
3.4. Cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu	38
3.5. Przewidywane znaczące oddziaływania na obszar Natura 2000 oraz na środowisko.	42
4. ROZWIĄZANIA OCHRONNE PRZYJĘTE W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE ORAZ ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE	51
4.1. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko	51
4.2. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie	56
5. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	57
6. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	59
7. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	60

8. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	61
9. MATERIAŁY ARCHIWALNE WYKORZYSTANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	63
10. PODSTAWOWE AKTY PRAWNE WYKORZYSTANE W OPRACOWANIU . . .	64

1. WSTĘP

Podstawą prawną opracowania projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Zabrze (obszar: Grzybowice Osiedle) jest ustawa z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (art. 14, art. 20) oraz ustawa z dnia 8 marca 1990 r. *o samorządzie gminnym*. W oparciu o ustawę z dnia 7 lipca 1994 r. *o zagospodarowaniu przestrzennym* oraz ustawę z dnia 8 marca 1990 r. *o samorządzie gminnym* Rada Miejska w Zabrzu podjęła w 2003 r. stosowne uchwały o przystąpieniu do sporządzenia *miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na terenie miasta Zabrze dla terenów położonych w dzielnicy Grzybowice*.

Podstawą prawną opracowania „Prognozy oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasto Zabrze – obszar Grzybowice Osiedle” jest ustawa z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U.2009.199.1227). Niniejszą prognozę wykonano na zlecenie Urzędu Miasta Zabrze dla potrzeb projektowanego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Zabrze. Szczegółowy zakres opracowania uzgodniony został ze Zleceniodawcą.

W opracowaniu na początku rozdziałów i podrozdziałów przytoczono dosłowne brzmienie właściwego fragmentu ustawy, do którego odnosi się tekst zawarty w danym rozdziale.

2. CHARAKTERYSTYKA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 1, lit. a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2008.199.1227):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

1) zawiera:

a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami

2.1. Zawartość projektowanego dokumentu

Jak już podano we wstępie, opracowywana prognoza odnosi się do projektu planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego tereny położone w dzielnicy Grzybowice. Obszar ograniczony jest od północy i zachodu granicą miasta z gminą Zbrośławice, natomiast od wschodu i południa ulicą Witosa (DK-78).

Projekt planu obejmuje:

- 1) treść uchwały;
- 2) załącznik nr 1 - rysunek planu w skali 1 : 2000;
- 3) załącznik nr 2 - Rozstrzygnięcie Rady Miejskiej dotyczące sposobu realizacji zapisanych w planie inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej, które należą do zadań własnych gminy oraz zasad ich finansowania zgodnie z przepisami o finansach publicznych;
- 4) załącznik nr 3 - Rozstrzygnięcie Rady Miejskiej dotyczące sposobu rozpatrzenia uwag wniesionych do projektu niniejszego planu w trakcie wyłożenia do publicznego wglądu.

W treści uchwały zawarto słowniczek pojęć użytych w uchwale.

Przedmiotem ustaleń projektu planu są:

- 1) zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego;
- 2) zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego;
- 3) zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków;
- 4) wymagania wynikające z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych;
- 5) zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;
- 6) parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenów, w tym linie zabudowy, gabaryty obiektów i wskaźniki gęstości zabudowy;
- 7) zasady i warunki scalania i podziału nieruchomości;
- 8) warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy;
- 9) sposób i termin tymczasowego zagospodarowania, urządzania i użytkowania terenów;
- 10) ustalenia szczegółowe dotyczące przeznaczenia terenów i zasad ich zagospodarowania.

W podrozdziałach 2.4 i 2.5 podano w sposób skrótowy nowe przeznaczenie terenów zaproponowane w projekcie planu oraz ustalenia dotyczące zasad funkcjonowania obszaru.

2.2. Cele projektowanego dokumentu

Celem opracowanego projektu planu zagospodarowania przestrzennego jest ustalenie nowego przeznaczenia i warunków zagospodarowania dla terenów wskazanych w wyżej wymienionej uchwale. Przygotowywany plan zagospodarowania przestrzennego obejmuje tereny położone w dzielnicy Grzybowice. Obszar ograniczony jest od północy i zachodu granicą miasta z Gminą Zbrostawice, natomiast od wschodu i południa ulicą Witosa (DK-78).

2.3. Powiązania z innymi dokumentami

Projekt planu opracowany został w powiązaniu z:

- 1) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Zabrze opracowanym i przyjętym przez Radę Miejską.
- 2) warunkami ekofizjograficznymi Miasta Zabrze obszar Grzybowice Osiedle.
- 3) uchwałą Nr XVII/150/03 Rady Miejskiej w Zabrzu w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze obejmującego tereny położone w dzielnicy Grzybowice.

2.4. Przeznaczenie terenów

Przedstawiony projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zmienia przeznaczenie terenów przyjęte dotychczasowymi uchwałami Rady Miejskiej i ustala nowe. Szczegółowy opis znajduje się w projekcie uchwały. Poniżej podano w sposób skrócony poszczególne wydzielienia terenów:

- MN** **przeznaczenie podstawowe:** tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
przeznaczenie dopuszczalne: tereny usług towarzyszących, tereny zieleni urządzonej, izolacyjnej i ogrodowej, obiekty małej architektury, tereny zabudowy gospodarczej i garaży;
- MW** **przeznaczenie podstawowe:** tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej;
przeznaczenie dopuszczalne: tereny usług towarzyszących, tereny zieleni urządzonej i izolacyjnej, obiekty małej architektury, tereny zabudowy gospodarczej i garaży;
- UH** **przeznaczenie podstawowe:** tereny usług handlu;
przeznaczenie dopuszczalne: tereny usług nieuciążliwych, tereny drobnej wytwórczości, tereny składów i magazynów tereny zieleni urządzonej;
- UO** **przeznaczenie podstawowe:** tereny usług oświaty;
przeznaczenie dopuszczalne: tereny usług nieuciążliwych, tereny zabudowy mieszkaniowej, tereny zieleni urządzonej;
- UK** **przeznaczenie podstawowe:** tereny usług kultury;
przeznaczenie dopuszczalne: tereny usług nieuciążliwych, tereny zabudowy mieszkaniowej, tereny zieleni urządzonej;
- UI** **przeznaczenie podstawowe:** tereny usług innych;
przeznaczenie dopuszczalne: tereny usług nieuciążliwych, tereny drobnej wytwórczości, tereny składów i magazynów, tereny zabudowy mieszkaniowej, tereny zieleni urządzonej;
- US** **przeznaczenie podstawowe:** tereny usług sportu, rekreacji i turystyki;
przeznaczenie dopuszczalne: tereny usług handlu detalicznego, obiekty

małej architektury, tereny zabudowy gospodarczej i garaży, tereny zieleni urządzonej;

ZD **przeznaczenie podstawowe:** tereny ogrodów działkowych z zabudową altanową;

przeznaczenie dopuszczalne: tereny parków i skwerów, tereny usług handlu detalicznego, tereny usług gastronomii;

ZC **przeznaczenie podstawowe:** tereny cmentarza;

przeznaczenie dopuszczalne: tereny zabudowy i urządzeń związanych z obsługą pogrzebów, tereny zieleni urządzonej i izolacyjnej, obiekty małej architektury, tereny usług handlu detalicznego;

ZP **przeznaczenie podstawowe:** tereny parkowej zieleni urządzonej, tereny infrastruktury komunikacyjnej;

przeznaczenie dopuszczalne: tereny zieleni rekreacyjnej urządzonej, tereny usług sportu, rekreacji i turystyki, tereny usług handlu detalicznego, tereny urządzeń sanitarnych;

ZŁ **przeznaczenie podstawowe:** tereny zieleni łąkowej;

przeznaczenie dopuszczalne: tereny dróg i ścieżek gruntowych;

ZI **przeznaczenie podstawowe:** tereny zieleni izolacyjnej i innej, tereny dróg i ścieżek gruntowych;

RP **przeznaczenie podstawowe:** tereny działalności rolniczej;

przeznaczenie dopuszczalne: tereny urządzeń towarzyszących produkcji rolnej, tereny dróg śródpolnych, tereny zieleni śródpolnej;

KU **przeznaczenie podstawowe:** tereny infrastruktury komunikacyjnej;

przeznaczenie dopuszczalne: tereny usług handlu obwoźnego, tereny zieleni urządzonej i izolacyjnej;

KK **przeznaczenie podstawowe:** tereny infrastruktury kolejowej, tereny zabudowy gospodarczej, tereny infrastruktury technicznej naziemnej i podziemnej wraz z obiektami;

przeznaczenie dopuszczalne: tereny zieleni izolacyjnej, obiekty i urządzenia infrastruktury komunikacyjnej;

KD **przeznaczenie podstawowe:** obiekty i urządzenia infrastruktury komunikacyjnej;

przeznaczenie dopuszczalne: tereny zieleni izolacyjnej, tereny infrastruktury technicznej naziemnej i podziemnej wraz z obiektami, obiekty służące obsłudze ruchu pojazdów i pasażerów;

EE **przeznaczenie podstawowe:** obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej (obiekty elektroenergetyczne), obiekty administracyjne i socjalne;

przeznaczenie dopuszczalne: obiekty i urządzenia infrastruktury komunikacyjnej, tereny zieleni izolacyjnej, tereny zabudowy gospodarczej i garaży;

WD **przeznaczenie podstawowe:** obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej (ujęcia wody), obiekty administracyjne i socjalne;

przeznaczenie dopuszczalne: obiekty i urządzenia infrastruktury komunikacyjnej, tereny zieleni izolacyjnej, tereny zabudowy gospodarczej i garaży.

2.5. Ustalenia ogólne zawarte w projektowanym dokumencie

W celu ochrony środowiska przyrodniczego, kulturowego i zapewnienia bezpieczeństwa ludzi w projekcie planu zawarto następujące ustalenia sformułowane w postaci zasad zagospodarowania terenu:

A. Zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego:

1. Dla terenów oznaczonych symbolami **MW, MN, UH, UI, UO, UK, US, EE, WD** ustalono nakaz lokalizacji nowej zabudowy nie bliżej linii rozgraniczających, niż wyznaczona na rysunku planu nieprzekraczalna linia zabudowy.
2. Dla terenów oznaczonych symbolami **MW, MN, UH, UI, UO, UK, US, EE, WD** dla nowoprojektowanych budynków gospodarczych ustalono nakaz nawiązania formą architektoniczną w ramach zagospodarowania jednej działki do architektury budynków mieszkalnych.
3. Dla terenów oznaczonych symbolami **MW, MN** dopuszczono lokalizację boisk do gier zespołowych (pełnowymiarowych bez widowni) w odległości 30 m od zabudowy z funkcją podstawową.
4. Dla terenów oznaczonych symbolami **MN** ustalono zakaz lokalizacji naziemnych elementów stacji telefonii komórkowej (maszty antenowe).
5. Dla terenów oznaczonych symbolami **UH, UI, UO, UK** dopuszczono zagospodarowanie terenu w formie ogólnodostępnej zieleni urządzonej o charakterze parkowym i rekreacyjnym.
6. Dla terenów oznaczonych symbolami **UH, UI, UO, UK, KU** dopuszczono lokalizowanie obiektów małej architektury.
7. Dla terenów oznaczonych symbolami **UH, UI, UO, UK** dopuszczono lokalizowanie obiektów reklamowych w sposób nie naruszający bezpieczeństwa ruchu samochodowego i pieszego.
8. Dla terenów oznaczonych symbolami **ZD** ustalono nakaz wznoszenia wyłącznie obiektów nie wymagających uzyskania pozwolenia na budowę.
9. Dla terenów oznaczonych symbolami **ZD** ustalono zakaz wznoszenia obiektów charakterystycznych dla zabudowy zagrodowej celem prowadzenia hodowli zwierząt.

10. Dla terenów oznaczonych symbolami **ZD** dopuszczono lokalizację obiektów sanitarnych lub administracyjnych służących użytkownikom ogrodów działkowych i stanowiących ich zaplecze socjalne.
11. Dla terenów oznaczonych symbolami **ZD** dopuszczono lokalizację boisk do gier zespołowych, urządzeń do zabaw dla dzieci i innych obiektów związanych z rekreacją i wypoczynkiem służących użytkownikom ogrodów działkowych.
12. Dla terenów oznaczonych symbolami **ZC** ustalono nakaz wprowadzania zieleni wysokiej wzdłuż głównych ciągów cmentarnych.
13. Dla terenów oznaczonych symbolami **ZC** ustalono nakaz lokalizowania dopuszczonych zapisami obiektów o funkcji usług handlu wyłącznie poza ogrodzeniem cmentarza.
14. Dla terenów oznaczonych symbolami **ZC** dopuszczono wznoszenie ogrodzeń w formie murów granicznych.
15. Dla terenów oznaczonych symbolami **ZC** ustalono nakaz wprowadzenia zorganizowanych miejsc gromadzenia odpadów stałych.
16. Dla terenów oznaczonych symbolami **ZP** ustalono nakaz zachowania terenu niezabudowanego jako ogólnodostępnej zieleni urządzonej.
17. Dla terenów oznaczonych symbolami **ZP** dopuszczono lokalizację urządzeń terenowych i elementów małej architektury związanych wyłącznie ze sportem, rekreacją i wypoczynkiem typu: siedziska, oświetlenie, place zabaw i boiska do gier.
18. Dla terenów oznaczonych symbolami **ZP, ZŁ** dopuszczono lokalizację ścieżek spacerowych, rowerowych.
19. Dla terenów oznaczonych symbolami **ZP** dopuszczono lokalizację jednokondygnacyjnych pawilonów o funkcjach związanych z obsługą użytkowników parku w nawiązaniu do istniejącej i projektowanej zieleni.
20. Dla terenów oznaczonych symbolami **ZŁ** ustalono nakaz zapewnienia administratorowi dostępu do koryta potoku w celu przeprowadzenia robót remontowych, konserwacyjnych oraz umożliwienia prowadzenia akcji przeciwpowodziowej oraz realizacji obiektów związanych z ochroną przed powodzią.
21. Dla terenów oznaczonych symbolami **ZŁ** ustalono zakaz regulacji doliny i koryta potoków.

22. Dla terenów oznaczonych symbolami **ZŁ** ustalono zakaz wznoszenia jakiegokolwiek zabudowy stałej i tymczasowej za wyjątkiem obiektów związanych z infrastrukturą techniczną oraz realizacją programu ochrony przed powodzią.
23. Dla terenów oznaczonych symbolami **ZŁ** dopuszczono nasadzenia wzdłuż koryt potoków zielenią wysoką.
24. Dla terenów oznaczonych symbolami **ZŁ** dopuszczono lokalizowanie tablic informacyjno-dydaktycznych.
25. Dla terenów oznaczonych symbolami **ZI** ustalono nakaz zachowania elementów istniejącej struktury przyrodniczej.
26. Dla terenów oznaczonych symbolami **ZI** ustalono zakaz gromadzenia i składowania odpadów i śmieci.
27. Dla terenów oznaczonych symbolami **ZI** dopuszczono renowację sanitarną zieleni – prześwietlanie z dopuszczeniem cięć i wycinki pielęgnacyjnej i sanitarnej.
28. Dla terenów oznaczonych symbolami **RP** ustalono zakaz wznoszenia zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej i usługowej (stałej i tymczasowej).
29. Dla terenów oznaczonych symbolami **RP** dopuszczono prowadzenie, w systemie cieplarnianym, upraw warzyw i roślin ozdobnych w tunelach foliowych.
30. Dla terenów oznaczonych symbolami **KU** dopuszczono lokalizację pojemników czasowego gromadzenia odpadków.
31. Dla terenów oznaczonych symbolami **KK** ustalono nakaz zachowania istniejącego sposobu użytkowania; dopuszczalna jest zmiana sposobu użytkowania na użytkowanie występujące na terenach sąsiednich.
32. Dla terenów oznaczonych symbolami **KD** ustalono:
 - a) ulice podstawowego układu komunikacyjnego:
 - klasy **A** – autostrady;
 - klasy **G** – ulice główne;
 - klasy **Z** – ulice zbiorcze;
 - b) ulice obsługującego układu komunikacyjnego:
 - klasy **L** – ulice lokalne;
 - klasy **D** – ulice dojazdowe.

B. Zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego:

1. W zakresie ogólnym:

- a) dla terenów oznaczonych symbolami **MW, MN, UH, UO, UK, UI** ustalono zakaz lokalizacji usług przekraczających normy jakości środowiska stosowane na terenie gminy Zabrze na podstawie przepisów odrębnych;
- b) dla terenów oznaczonych symbolami **MW, MN, UH, UO, UK, UI, US, ZD, ZC, ZP, ZŁ, ZI, RP** dopuszczono renowację sanitarną zieleni – prześwietlanie z dopuszczeniem cięć i wycinki pielęgnacyjnej i sanitarnej. Dopuszczenie wycinki zieleni wysokiej nie dotyczy drzew lub grup drzew uznanych za zabytki przyrody lub dla których właściwy wydział zgłosił uwagę o zamiarze przystąpienia w ciągu trzech miesięcy od daty wystąpienia o zgodę na wycinkę do uznania przedmiotowych drzew lub grupy drzew za zabytki przyrody;
- c) dla terenów oznaczonych symbolami **UH, UO, UK, UI** ustalono zakaz prowadzenia działalności powodującej powstawanie i składowanie na terenie działki odpadów niebezpiecznych;
- d) dla terenów oznaczonych symbolami **UH, UO, UK, UI** ustalono zakaz budowy magazynów i składów produktów ropopochodnych i substancji chemicznych za wyjątkiem terenów oznaczonych symbolem **UH** i **UI** – podziemnych zbiorników na paliwa płynne i naziemnych zbiorników na gaz dla stacji detalicznej sprzedaży paliw;
- e) dla terenów oznaczonych symbolem **ZD** ustalono nakaz wydzielenia miejsc do gromadzenia odpadów innych niż biologiczne i ich odbioru przez jednostki do tego uprawnione;
- f) dla terenów oznaczonych symbolem **ZD** ustalono zakaz składowania w innych miejscach niż wyznaczone, wszelkich odpadów, za wyjątkiem odpadów biologicznych pochodzących z produkcji ogrodniczej służących do produkcji kompostu wyłącznie dla potrzeb indywidualnych użytkowników działek;
- g) dla terenów oznaczonych symbolem **ZC** ustalono nakaz kształtowania zagospodarowania terenu cmentarza w ten sposób, aby w maksymalnym stopniu zachować istniejącą zieleń wysoką;
- h) dla terenów oznaczonych symbolem **ZP** ustalono nakaz utrzymania i pielęgnacji istniejącej szaty roślinnej, kształtowania zieleni w formie zespołów roślinności wysokiej i niskiej, wyznaczenia miejsc zbierania śmieci;
- i) dla terenów oznaczonych symbolem **ZP** ustalono zakaz lokalizowania inwestycji mogących powodować stałe lub czasowe uciążliwości spowodowane

wytwarzaniem hałasu i zanieczyszczaniem powietrza, gleby, wód gruntowych oraz powierzchniowych;

- j) dla terenów oznaczonych symbolem **ZŁ** ustalono nakaz zachowania istniejącej zieleni łąkowej i leśnej oraz istniejącej struktury przyrodniczej;
- k) dla terenów oznaczonych symbolami **ZŁ**, **ZI**, **RP** ustalono zakaz gromadzenia i składowania odpadów i śmieci;
- l) dla terenów oznaczonych symbolem **ZI** ustalono nakaz zachowania elementów istniejącej struktury przyrodniczej;
- m) dla terenów oznaczonych symbolem **RP** ustalono nakaz zachowania istniejącego drzewostanu śródpolnego;
- n) dla terenów oznaczonych symbolem **RP** ustalono zakaz kanalizowania istniejących cieków powierzchniowych;
- o) dla terenów oznaczonych symbolem **KU** ustalono zakaz stosowania do utwardzania nawierzchni materiałów pyłących (żużli energetycznych i innych odpadów);
- p) dla terenów oznaczonych symbolem **KU** dopuszcza się stosowanie rozwiązania typu: „parkingi zielone”;
- r) dla terenów oznaczonych symbolem **KK** ustalono zakaz lokalizacji funkcji wrażliwej na wpływ uciążliwości wynikających z działania transportu kolejowego.

2. W zakresie ochrony **powietrza atmosferycznego**:

- a) dla terenów handlowo-usługowych, budownictwa jednorodzinnego oraz wielorodzinnego zalecono stosowanie ekologicznych nośników ciepła, w tym gazu i energii elektrycznej;
- b) ustalono wprowadzanie działań mających na celu ograniczenie zjawiska niskiej emisji, poprzez promowanie stosowania do celów grzewczych nośników ciepła spełniających wymogi ochrony środowiska.

3. W zakresie ochrony **wód i gruntu**:

- a) zakaz odprowadzenia ścieków bytowo-gospodarczych bez oczyszczenia do cieków powierzchniowych i do gruntu.

4. W zakresie ochrony **elementów przyrodniczych**:

- a) ustalono nakaz zachowania istniejącej zieleni łąkowej i leśnej, istniejącej struktury przyrodniczej oraz nakaz zachowania istniejącego drzewostanu śródpolnego.

5. W zakresie ochrony przed **hałasem, wibracjami i promieniowaniem elektromagnetycznym:**

- a) dla terenów oznaczonych symbolem **MW, MN, ZD** ustalono nakaz przyjęcia dopuszczalnego poziomu hałasu jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami, tj. 55 dB w porze dziennej i 45 dB w porze nocnej;
- b) dla terenów oznaczonych symbolem **UH, UI** ustalono nakaz przyjęcia dopuszczalnego poziomu hałasu jak dla terenów w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ze zwartą zabudową mieszkaniową i koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych, tj. 55 dB w porze dziennej i 45 dB w porze nocnej;
- c) dla terenów oznaczonych symbolem **UO** ustalono nakaz przyjęcia dopuszczalnego poziomu hałasu jak dla terenów zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży, tj. 50 dB w porze dziennej i 40 dB w porze nocnej;
- d) dla terenów oznaczonych symbolem **UK, US** ustalono nakaz przyjęcia dopuszczalnego poziomu hałasu jak dla terenów rekreacyjno-wypoczynkowych poza miastem, tj. 55 dB w porze dziennej i 45 dB w porze nocnej;
- e) dla ochrony obszaru przed promieniowaniem elektromagnetycznym wprowadzono strefy ochronne od linii energetycznych i obiektów emitujących pola elektromagnetyczne, w których obowiązuje zakaz lokalizacji obiektów ze stałym pobytem ludzi;
- f) ustalono zakaz lokalizacji urządzeń mogących powodować wibracje;
- g) ustalono obowiązek spełnienia określonych w przepisach odrębnych wymogów dotyczących ochrony przed promieniowaniem jonizującym i polami elektromagnetycznymi.

6. W zakresie ochrony **krajobrazu i wartości przyrodniczych:**

- a) wprowadzono obowiązek utrzymania i pielęgnacji zieleni łąkowej oraz zakaz regulacji koryt rzecznych;
- b) wprowadzono obowiązek ochrony wszelkiej zieleni.

C. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków:

1. Ustalono nakaz objęcia ochroną istniejące w obszarze objętym projektem planu kapliczki i krzyże przydrożne.

2. W przypadku prac polegających na remoncie, modernizacji, przebudowie, rozbudowie, dobudowie i nadbudowie powyższych obiektów, należy je uzgodnić z konserwatorem miejskim.
3. Wyznaczono strefę ochrony wokół stanowisk archeologicznych o promieniu 25 m.
4. W strefie ochrony ustalono nakaz prowadzenia prac ziemnych pod nadzorem konserwatorskim.

D. Wymagania wynikające z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych:

1. Ustalono, iż przestrzeń publiczną stanowią:
 - a) tereny wskazane w ogólnych lub szczegółowych ustaleniach planu zawierające ogólnodostępne funkcje użytkowe a w szczególności skwery, zieleńce, place, ogólnodostępne parkingi;
 - b) wydzielone liniami rozgraniczającymi tereny obiektów i urządzeń komunikacji samochodowej oznaczone symbolem **KD**;
 - c) wydzielone liniami rozgraniczającymi tereny oznaczone symbolem **ZP**;
 - d) ciągi piesze, rowerowe i pieszo-rowerowe.
2. W zakresie porządkowania przestrzeni publicznej ustalono:
 - a) nakaz zachowania istniejących i powstanie nowych otwartych terenów stanowiących przestrzeń towarzyszącą ogólnodostępnym funkcjom, które w całości lub w części zawierają przestrzeń publiczną w postaci placów, skwerów, ciągów pieszych i ogólnodostępnych miejsc parkingowych;
 - b) nakaz zachowania jednorodnego charakteru elementów wizualnej informacji, w tym reklam;
 - c) dopuszczono wydzielanie i wzbogacanie poszczególnych obszarów przestrzeni publicznej zielenią i elementami małej architektury zieleni, akcentami plastycznymi, kompozycją podłogi wnętrza urbanistycznego, oświetlenia ulicznego itp.

E. Zasady określenia parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy

1. Dla terenów **MW** wskaźniki zainwestowania działek nie powinny przekraczać 25 %, a minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej powinien wynosić 25 %.

2. Dla terenów **MN** wskaźniki zainwestowania działek w zależności od symbolu jednostki funkcjonalnej na planie nie powinny przekraczać 60 %, a minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej powinien wynosić 25 %.
3. Dla terenów **UH, UI** wskaźniki zainwestowania działek nie powinny przekraczać 40 %, a minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej powinien wynosić 30 %.
4. Dla terenów **PP** minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej powinien wynosić 25 %.

F. Zasady i warunki scalania i podziału nieruchomości:

1. Dla terenów oznaczonych symbolem **MW, MN, UH, UO, UK, UI, US, ZC, ZP, RP, KU, KK** ustalono nakaz zapewnienia dla każdej nowej działki budowlanej dostępu do drogi publicznej.
2. Dla terenów oznaczonych symbolem **MW, MN, UH, UO, UK, UI, US** ustalono nakaz dla wydzielanej nowej nieruchomości wymagającej dojazdu z drogi nie będącej w zarządzie gminy uzyskania zgody właściwego zarządcy drogi lub w przypadku braku takiej zgody zapewnienia dojazdu na określonych zasadach.
3. Dla terenów oznaczonych symbolem **MW, MN, UH, UO, UK, UI, US, ZC, RP, KK** dopuszczono podział polegający na wydzieleniu samodzielnej działki budowlanej bez bezpośredniego dojazdu do drogi publicznej pod warunkiem wydzielenia odrębnej działki z przeznaczeniem na dojazd i obciążenie jej notarialnie ustanowioną służebnością dojazdu lub zapewnienie dojazdu poprzez inną wskazaną działkę lub zespół działek które posiadają notarialnie ustanowioną pośrednio (zespół działek) lub bezpośrednio (jedna działka) służebność dojazdu do drogi publicznej.
4. Dla terenów oznaczonych symbolem **MW, ZC, ZP, KK** ustalono zakaz podziału, w wyniku którego powstanie działka bez zagwarantowanego dojazdu do drogi publicznej.
5. Dla terenów oznaczonych symbolem **MN** ustalono nakaz zachowania minimalnej szerokości dla wydzielanej nowej działki budowlanej w zabudowie jednorodzinnej:
 - a) dla zabudowy wolnostojącej – 16 m;
 - b) dla zabudowy bliźniaczej – 12 m;
 - c) dla zabudowy szeregowej – 6 m.

Dla innych typów zabudowy jednorodzinnej nie ustalono minimalnej szerokości wydzielanej działki ani minimalnej powierzchni działki.

6. Dla terenów oznaczonych symbolem **ZD** dopuszczono scalanie działek już wydzielonych.
7. Dla terenów oznaczonych symbolem **ZŁ, ZI** dopuszczono wydzielenie działek bez prawa do zabudowy.

G. Zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji oraz zasady obsługi:

1. Ustalono minimalne ilości miejsc parkingowych lub garażowych dla obiektów o różnych funkcjach.
2. Ilość miejsc parkingowych należy zapewnić na działce lub zespole działek, do których inwestor ma tytuł prawny objętych wystąpieniem o pozwolenie na budowę przy czym w przypadku różnej ilości miejsc wyliczonych na podstawie wielkości podanych alternatywnie należy uznać za wymaganą ilość miejsc parkingowych wg większej wyliczonej ilości.
3. Parkingi są zorganizowane jako ogólnodostępne, za wyjątkiem parkingów przy obiektach usług innych, drobnej wytwórczości i przemysłu.
4. Dla parkingów wyznaczanych jako nie ogólnodostępne należy wyznaczyć co najmniej 10 % wymaganych miejsc jako parkingi ogólnodostępne.
5. Co najmniej 5 % wyznaczonych ogólnodostępnych miejsc parkingowych powinno być dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych i w czytelny sposób oznaczonych, lecz nie mniej niż 1 stanowisko na kompleks do 20 miejsc parkingowych.
6. Ustalono nakazy dla zapewnienia bezpieczeństwa użytkowania przestrzeni komunikacyjnych:
 - a) parametry szerokości jezdni, promienie łuków, nachylenie podłużne i poprzeczne nawierzchni dostosować do wymiarów gabarytowych, ciężaru całkowitego i warunku ruchu pojazdów, których dojazd do działki budowlanej i budynku jest konieczny ze względu na ich przeznaczenie, zgodnie z warunkami określonymi w przepisach odrębnych;
 - b) zachowania zasady widoczności na skrzyżowaniach dróg, zgodnie z przepisami odrębnymi;

- c) stosowania skutecznych środków ochronnych na drogach w miejscach w których możliwe jest niespodziewane wtargnięcie pieszych a w szczególności przed bramami, drzwiami, przejściami w pobliżu szkół i przedszkoli.

H. Zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej:

1. Ustala się następujące zasady zaopatrzenia w wodę:

- a) pełne pokrycie zapotrzebowania na wodę w oparciu o lokalne źródła wody, ujęcie i stację uzdatniania wody „Grzybowice” oraz miejską sieć wodociągową;
- b) realizację nowej sieci wodociągowej, zgodnie z wcześniej wykonaną dokumentacją projektową;
- c) realizację nowej sieci wodociągowej dla obsługi programu mieszkaniowo – usługowego na terenach wyznaczonych w planie zagospodarowania przestrzennego, z zachowaniem układu pierścieniowego oraz dążeniem do prowadzenia sieci w liniach rozgraniczających dróg i ulic;
- d) realizację wodociągu przesyłowego, prowadzącego wodę ze stacji uzdatniania wody „Grzybowice”, do dzielnic Rokitnica i Helenka;
- e) modernizację Stacji Uzdatniania Wody „Grzybowice”.

2. Ustala się następujące zasady odprowadzenia ścieków sanitarnych i deszczowych:

- a) rozdzielczy system kanalizacji, z odprowadzeniem ścieków bytowo-gospodarczych do oczyszczalni ścieków „Mikulczyce” a wód deszczowych do oczyszczalni „Grzybowice” (po zmianie jej funkcji na oczyszczalnię wód deszczowych), lub poprzez separatory wstępnego podczyszczania wód opadowych do cieków powierzchniowych;
- b) realizację układu kanalizacji sanitarnej i deszczowej wraz z przepompowniami ścieków i separatorami;
- c) wyposażenie w układ sieci kanalizacyjnej terenów wyznaczonych w planie zagospodarowania przestrzennego pod lokalizację nowego programu budownictwa mieszkaniowo-usługowego;
- d) utrzymuje się przebiegi istniejącej kanalizacji ogólnospławnej, ze zmianą jej funkcji na deszczową;
- e) zakaz odprowadzenia ścieków bytowo-gospodarczych, bez oczyszczenia do cieków powierzchniowych i do gruntu;

- f) dopuszczono dla terenów budownictwa jednorodzinnego, rozproszonego, odprowadzenie ścieków bytowo-gospodarczych do przydomowych, lokalnych urządzeń do oczyszczania ścieków lub bezodpływowych zbiorników do gromadzenia nieczystości, pod warunkiem okresowego ich wywozu do oczyszczalni ścieków;
- g) na terenach, gdzie docelowo przewidziana jest realizacja kanalizacji sanitarnej, dopuszczono w okresie przejściowym, do czasu jej realizacji, wyposażenie budownictwa jednorodzinnego w przydomowe osadniki do gromadzenia ścieków bytowo-gospodarczych (szamba);
- h) dla terenów zabudowy jednorodzinnej, rozproszonej, dopuszczono odprowadzenie wód opadowych bezpośrednio do cieków powierzchniowych i przydrożnych rowów.

3. Ustala się następujące zasady **zaopatrzenia w energię elektryczną**:

- a) dostawę energii elektrycznej z istniejącej i rozbudowywanej sieci kablowej średnich napięć 20 kV i istniejących stacji transformatorowych;
- b) realizację nowej sieci kablowej 20 kV, wraz ze stacjami transformatorowymi dla obsługi nowego programu mieszkaniowo-usługowego przewidzianego do realizacji w planie zagospodarowania przestrzennego;
- c) utrzymuje się lokalizację istniejącej stacji energetycznej 400/110 kV „Rokitnica”, przebiegi linii wysokiego napięcia 400 i 110 kV, przebiegi istniejących linii kablowych średnich napięć 20 kV oraz lokalizację istniejących stacji transformatorowych;
- d) uzgadniania każdorazowo z Górnośląskim Zakładem Energetycznym S.A. w Gliwicach, realizację obiektów i inwestycji lokalizowanych pod liniami wysokiego napięcia 110 i 400 kV lub w ich pobliżu (w odległościach poziomych mniejszych niż 15 m od rzutu skrajnego przewodu), lub w bezpośrednim sąsiedztwie stacji energetycznej 400/110 kV „Rokitnica”.

4. Ustala się następujące zasady **zaopatrzenia w gaz**:

- a) dostawę gazu dla potrzeb odbiorców komunalnych siecią gazową średnio i niskoprężną, zasilaną z istniejącego systemu gazociągów średniego podwyższonego ciśnienia, stanowiących źródło gazu dla miasta;
- b) wykorzystanie gazu do pokrycia potrzeb bytowo-gospodarczych, do przygotowania ciepłej wody, jak również do ogrzewania domów (w przypadku występowania takich potrzeb);

- c) realizację sieci gazowniczej niezbędnej dla obsługi nowego programu mieszkaniowo-usługowego przyjętego w planie zagospodarowania przestrzennego (w miarę występowania takich potrzeb);
- d) utrzymuje się przebiegi istniejącej sieci gazowniczej średnio i niskoprężnej należącej do GSG Sp. z o.o. w Zabrze.

5. Ustala się następujące zasady **zaopatrzenia w ciepło**:

- a) dla terenów budownictwa jednorodzinnego ogrzewanie z indywidualnych źródeł ciepła ze wskazaniem na stosowanie ekologicznych nośników ciepła, w tym gazu i energii elektrycznej;
- b) dla terenów budownictwa wielorodzinnego, ogrzewanie z lokalnego źródła ciepła (kotłowni), bądź wprowadzenie innych rozwiązań ze wskazaniem na stosowanie ekologicznych nośników ciepła, w tym gazu i energii elektrycznej;
- c) dla terenów przeznaczonych w planie pod lokalizację funkcji handlowo-usługowej, ogrzewanie z lokalnych źródeł ciepła w oparciu o ekologiczne nośniki ciepła, ze wskazaniem na stosowanie ekologicznych nośników ciepła, w tym gazu i energii elektrycznej;
- d) wprowadzanie działań mających na celu ograniczenia zjawiska niskiej emisji, poprzez promowanie stosowania do celów grzewczych nośników ciepła spełniających wymogi ochrony środowiska.

I. Ustalenia dotyczące ograniczeń funkcjonalnych obszarów:

- 1. Dla terenów znajdujących się w **strefie linii elektroenergetycznych** wysokiego napięcia (o szerokości 60 m) ustalono:
 - a) zagospodarowywanie terenu w sposób umożliwiający dostęp obsługi technicznej do słupów i kabli linii elektroenergetycznych;
 - b) zakaz sadzenia zieleni wysokiej;
 - c) zakaz posadawiania nowych budynków przeznaczonych do stałego pobytu ludzi;
 - d) dopuszczono posadawianie budynków nie przeznaczonych na stały lub czasowy pobyt ludzi (budynki gospodarcze, magazynowe, garaże).
- 2. Dla terenów znajdujących się w **strefie płytko zalegających wód gruntowych** ustalono:
 - a) nakaz przeprowadzenia badania geotechnicznego i hydrogeologicznego w celu dokładnego rozpoznania warunków gruntowo-wodnych z uwagi na okresowo

- zmienne i płytkie zaleganie pierwszego poziomu wód gruntowych (obszary ograniczone hydroizobata 1 m);
- b) nakaz uwzględnienia wynikających z przeprowadzonych badań wniosków dotyczących planowanych inwestycji w szczególności w zakresie ochrony przed wilgocią;
 - c) zakaz gromadzenia i składowania odpadów i śmieci.
3. Dla terenów znajdujących się w zasięgu **GZWP** ustalono:
- a) zakaz prowadzenia działalności, która może grozić zanieczyszczeniem wód zbiornika szkodliwymi środkami (np.: płynami ropopochodnymi) stosować środki zabezpieczające grunt przed możliwością zanieczyszczenia;
 - b) zakaz gromadzenia i składowania odpadów i śmieci.
4. Dla terenów położonych wzdłuż **wodociągu magistralnego ø1000 mm** (szerokość strefy 10 m) ustalono:
- a) nakaz zagospodarowywanie terenu w sposób umożliwiający dostęp obsługi technicznej do wodociągu;
 - b) zakaz sadzenia zieleni wysokiej;
 - c) zakaz posadawiania jakichkolwiek nowych budynków.
5. Dla terenów położonych w strefie wokół **cmentarza** (szerokość 50 m) ustalono:
- a) zakaz posadawiania budynków mieszkalnych;
 - b) dopuszcza się posadawianie innych budynków niż mieszkalne, nie podpiwniczonych;
 - c) dopuszcza się lokalizowanie infrastruktury technicznej podziemnej i nadziemnej;
 - d) dopuszcza się lokalizowanie zieleni wysokiej i niskiej.
6. Dla terenów położonych w **strefie ochrony stanowisk archeologicznych** ustalono nakaz prowadzenia prac ziemnych pod nadzorem konserwatorskim.

J. Zasady i termin tymczasowego zagospodarowania, urządzenia i użytkowania terenów:

1. Do czasu zagospodarowania terenu zgodnie z ustaleniami niniejszego planu, teren może być wykorzystywany w sposób dotychczasowy.

3. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA OBJĘTEGO PROJEKTOWANYM DOKUMENTEM (OKREŚLENIA, ANALIZY I OCENY)

3.1. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 2, lit. a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2008.199.1227):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

2) określa, analizuje i ocenia:

a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Budowa geologiczna i rzeźba terenu

Fundament geologiczny analizowanego terenu stanowią utwory karbońskie, w których uformowana została tzw. niecka bytomska. Jest to synklinalne zapadlisko karbońskie wypełnione utworami triasowymi. Oś niecki przebiega od strony Miechowic wzdłuż długiego dopływu Potoku Mikulczyckiego. Na analizowanym obszarze występuje zachodni skraj niecki; osady karbonu produktywnego nie występują tutaj na powierzchni ani bezpośrednio pod osadami czwartorzędowymi. W obrębie opisywanego obszaru w podłożu osadów czwartorzędowych występują serie wapienia muszlowego (trias środkowy). Stanowią je dolomity diploporowe. Na skutek tektonicznego obniżenia znajdują się one w obrębie powierzchni warstw wapienia muszlowego dolnego. Są to skały wykształcone jako dolomity drobnokrystaliczne o strukturze porowatej jasnoszare lub kremowe.

Cały analizowany teren przykryty jest warstwą utworów czwartorzędowych o zróżnicowanej miąższości. Największe miąższości utworów czwartorzędowych występują w obrębie form kopalnych, gdzie miąższość ich dochodzi do ok. 40-50 m. Są to głównie fluwioglacjalne piaski i żwiry gliniaste podścielone warstwą glin zwałowych

złodowacenia odry (środkowopolskiego). Na analizowanym terenie nie są znane stanowiska występowania glin zwałowych; występują one jedynie niewielką powierzchnią pod pokrywą piasków i żwirów lodowcowych. Sekwencję osadów złodowacenia odry kończy seria piasków i żwirów fluwioglacjalnych, widoczna na analizowanym obszarze w pobliżu Potoku Mikulczyckiego i na zachód od niego. W czasie kolejnego złodowacenia (wisły) analizowany obszar znajdował się w strefie klimatu peryglacjalnego. Powstały wówczas miększe serie glin stokowych okrywających niemalże cały opisywany teren. Gliny te charakteryzują się dużą zawartością frakcji pylastej.

Po ustąpieniu lądolodów plejstoceńskich zaczął się holoceniński cykl rozwoju środowiska. Cykl ten szczególnie zaznaczył się w obrębie den dolinnych, w których zostały zakumulowane namuły rzeczne.

Rzeźba współczesnej powierzchni topograficznej jest ściśle uzależniona od opisanej budowy geologicznej. Cały analizowany obszar stanowią spłaszczenia i stoki denudacyjne utworzone w okresie czwartorzędowym. Silne zaawansowanie denudacyjne obszaru widoczne jest poprzez liczne dolinki rozcinające jego powierzchnię.

Specyficzną cechą morfologii dolin jest spłaszczenie dna dolin i powstawanie świeżych krawędzi ograniczających dno. Wskazuje to na zaawansowany proces denudacji obszaru przy jednoczesnym spowolnieniu odprowadzania materiału. W obrębie przedmiotowego obszaru terasa holocenińska występuje jedynie w północno-zachodniej części.

Warunki klimatyczne i topoklimatyczne

Analizowany obszar Zabrza zlokalizowany jest, według regionalizacji rolniczoklimatycznej Polski R. Gumińskiego (1948), w środkowej części dzielnicy XV (częstochowsko-kieleckiej). Położenie obszaru w środkowym pasie południkowym Polski sprawia, że docierają tu masy powietrza wilgotnego znad Atlantyku i masy suchego powietrza kontynentalnego ze wschodu. Ścieranie się tych mas powoduje przejściowość klimatu w regionie, wyrażającą się dużą zmiennością warunków pogodowych. Dzielnicę XV charakteryzują następujące warunki:

- 1) średnia temperatura stycznia wynosi $-3,0^{\circ}\text{C}$,
- 2) średnia temperatura lipca około $17,2^{\circ}\text{C}$,
- 3) średnia temperatura roczna $7,6\div 7,7^{\circ}\text{C}$,

- 4) dni z przymrozkami od 112 do 130,
- 5) dni mroźnych ok. 20-40,
- 6) ostatnie przymrozki wiosenne występują najczęściej w końcu kwietnia lub na początku maja,
- 7) czas zalegania pokrywy śnieżnej wynosi ok. 50 dni,
- 8) okres wegetacyjny trwa od 200 do 210 dni,
- 9) opady atmosferyczne zróżnicowane, do 700 mm/rok,
- 10) przeważają wiatry południowo-zachodnie i zachodnie.

Przy charakterystyce klimatycznej szczególnie istotne są warunki opadowe na analizowanym obszarze, od których zależy ilość wody pozostającej w obiegu. Dla scharakteryzowania stosunków opadowych obszaru wybrano posterunek opadowy IMiGW położony w Zabrze-Rokitnicy (tab. 1).

Tabela 1. Zestawienie średnich miesięcznych sum opadów atmosferycznych z wielolecia 1968-2000 w roku przeciętnym (a), w roku wilgotnym (b), w roku suchym (c) dla posterunku opadowego IMiGW w Rokitnicy.

Posterunek m n.p.m. (lata)	Sumy opadów miesięcznych (w mm)												Suma roczna
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	
Rokitnica													
300,0 a	49	48	43	37	40	48	74	87	104	77	59	51	718
(1968- b	77	52	12	37	31	49	90	104	328	48	61	67	956
2000) c	17	28	25	22	15	14	134	49	64	28	77	20	493

Rok wilgotny – 1997; rok suchy - 1984

Średnie roczne sumy opadów atmosferycznych w analizowanym rejonie kształtują się w granicach 718 mm. Widoczne jest w latach ekstremalnych znaczne zróżnicowanie sum rocznych: w latach wilgotnych - 956 mm i suchych – 493 mm. Stosunek maksymalnych do minimalnych rocznych sum opadów w regionie jest bardzo wyrównany (Rokitnica 1,93), co wskazuje na dużą stabilność warunków występowania opadów w skali regionu. W ciągu roku dominują opady w półroczu letnim. Stosunek średnich sum opadów półrocza letniego do zimowego wynosi 1,7. Średnio na analizowanym obszarze spada w półroczu letnim (IV-IX) około 63 % sumy rocznej opadu. Maksima opadowe występują w lipcu, czerwcu i sierpniu, średnio po 77-104 mm opadu. Minima opadowe zaś w lutym, styczniu i marcu, kiedy notuje się opady w

granicach 37-43 mm. W całym okresie zimowym sumy opadów kształtują się na poziomie 37-51 mm.

Warunki anemologiczne, szczególnie istotne dla przewietrzania obszaru i stanu sanitarnego powietrza (przemieszczanie zanieczyszczeń), są uzależnione od kierunku napływu głównych mas powietrza oraz modyfikowane przez rozkład zasadniczych elementów orograficznych w analizowanym obszarze. Położona najbliżej opracowywanego obszaru stacja meteorologiczna posiadająca dane anemometryczne reprezentatywne dla regionu znajduje się w Katowicach. Z danych IMGiW za lata 1961-1990 wynika, iż w rejonie stacji Katowice dominują wiatry z sektora zachodniego (od SW do NW, ok. 50 % przypadków), znacznie mniejszy (ok. 26 %) jest udział wiatrów wschodnich. Około 11 % przypadków stanowią cisze. Prędkości wiatrów kształtują się przeciętnie na poziomie 3,1 m/s (średnia roczna).

Na obszarze dzielnicy Grzybowice występują typy topoklimatów charakterystyczne dla powierzchni płaskich lub o niewielkich nachyleniach położonych poza dnami dolin (2.1) oraz powierzchni wierzchowinowych i zboczy nachylonych o znacznych nachyleniach (1.2). Występowanie tego typu warunków topoklimatycznych jest uwarunkowane głównie litologią podłoża. Znaczny udział frakcji pylastej w osadach powoduje podwyższoną wilgotność podłoża, co z kolei wpływa na poprawę właściwości przewodzenia ciepła z głębszych warstw podłoża, nie dopuszcza do zbytniego jego wyziębienia, a brak zwartej pokrywy roślinnej umożliwia podgrzewanie dolnych warstw powietrza. Powoduje to zmniejszenie częstości występowania przymrozków w okresach wiosennych i jesiennych. Jest to grupa klimatów korzystnych zarówno dla upraw polowych, jak i zabudowy. Brak intensywnego urzeźbienia obszaru sprzyja dobremu przewietrzaniu terenu już przy bardzo słabych wiatrach.

Zróżnicowana sytuacja występuje na terenach zabudowanych. Z uwagi na to, iż na analizowanym obszarze mamy do czynienia z zabudową rozproszoną nie można tu wyróżnić topoklimatów charakterystycznych dla terenów zurbanizowanych. Niemniej jednak obserwuje się wpływ czynnika antropogenicznego na podgrzewanie atmosfery, a bardziej jeszcze widoczny jest wpływ zanieczyszczeń powietrza pochodzących z indywidualnych palenisk domowych zwłaszcza w okresach grzewczych. Częste jeszcze ogrzewanie mieszkań tanim węglem o niskiej jakości powoduje rejestrowany wzrost zanieczyszczeń powietrza w okresach zimowych. Widocznym tego obrazem jest zadymienie wsi zimą. Stąd warunki topoklimatyczne tych obszarów będą zależne od otoczenia i lokalizacji zabudowań. Topoklimat zabudowy zlokalizowanej w obszarach

otwartych i suchych będzie korzystniejszy ponieważ obszary te będą lepiej przewietrzane. Natomiast w obszarach położonych nisko i wilgotnych będzie dochodziło do łączenia się zanieczyszczeń z wilgocią zawartą w powietrzu i powstawania zjawiska smogu, które bardzo szkodliwie oddziałuje na organizmy żywe.

Wody powierzchniowe

Analizowany obszar Zabrze położony jest w całości w obrębie zlewni prawostronnych dopływów Kłodnicy (Drama, Bytomka), także prawostronnego dopływu Odry:

- 1) zlewnia Potoku Świętoszowickiego, dopływu Dramy - północna część obszaru;
- 2) zlewnia Potoku Rokitnickiego, dopływu Bytomki – południowa część obszaru;

Dział wodny dzielący zlewnie poszczególnych potoków na analizowanym obszarze jest działem III rzędu.

Na podstawie analizy danych regionalnych można stwierdzić, iż potoki analizowanego regionu mają, zgodnie z klasyfikacją I. Dynowskiej i A. Tlałki (1978), reżim wyrównany z wezbraniem letnim i bardzo słabym drugorzędym wezbraniem wiosennym oraz zasilaniem gruntowo-deszczowo-śnieżnym. Zgodnie z tak wyrażonym reżimem potoki na analizowanym obszarze przez cały rok zasilane są z odpływu gruntowego, natomiast przepływy podwyższone spowodowane są opadami letnimi i topnieniem śniegu wiosną.

Istotnym parametrem charakteryzującym zasobność obszaru w wodę jest wskaźnik spływu jednostkowego (q). Dla zlewni porównywalnych posiadających dane pomiarowe wskaźnik ten wynosi przeciętnie $5,40 \text{ l/s z } 1 \text{ km}^2$.

Jednym z istotnych problemów hydrologicznych jest problem zagrożenia powodziowego. Przeprowadzone rozpoznanie terenowe i analizy kartometryczne wskazują, iż w obrębie analizowanego obszaru zagrożenie powodziowe nie wystąpi z uwagi na duże spadki den dolinnych. Zalane mogą zostać dna potoków (tzw. terasa zalewowa). Podtopienia terenu mogą wystąpić także w miejscach zbyt małych lub zanieczyszczonych przepustów drogowych, które uniemożliwią spływ wody po nawalnych opadach. Miejsce, w którym może dojść do zalania zabudowań, zlokalizowano w Grzybowicach przy skrzyżowaniu ul. Spółdzielczej z ul. Witosa. W pozostałych przypadkach podtopienia nie spowodują zalania zabudowań, a woda opadowa w całości powinna pomieścić się w obrębie den dolin potoków. W przypadku

lokalizacji nowej zabudowy należy zwrócić uwagę na właściwą drożność i wielkość przepustów drogowych.

W przypadku braku studium zagrożenia powodziowego należy przyjąć, iż zasięg stref zagrożenia powodziowego odpowiadającego przepływowi o prawdopodobieństwie wystąpienia 1 % pokrywa się z zasięgiem holocenijskich utworów fluwialnych terasy zalewowej (dno doliny). W strefach tych nie należy lokalizować zabudowy kubaturowej.

Wody podziemne

Analizowany obszar Zabrze należy, zgodnie z regionalizacją hydrogeologiczną B. Paczyńskiego (1995), do regionu śląsko-krakowskiego (XII), subregionu triasu śląskiego (XII₁), rejonu gliwickiego - 450 (XII_{1B}).

Warunki geologiczne analizowanej części Zabrze sprzyjają występowaniu na jej terenie, znaczących z gospodarczego punktu widzenia, poziomów wodonośnych związanych z utworami czwartorzędu, triasu i karbonu.

Piętro wodonośne czwartorzędu cechuje się zróżnicowanymi warunkami hydrogeologicznymi zależnymi od miąższości i wykształcenia litologicznego osadów. W profilu piętra wodonośnego czwartorzędu stwierdzono występowanie od 1 do 3 poziomów.

Pierwszy z nich, poziom holocenijski związany jest głównie z aluwiami rzeczными (piaski, gliny i mułki). Z uwagi na małą miąższość osadów, wykształcenie oraz ich skład granulometryczny, poziom ten zalega płytko (do 1 m) i występuje głównie w dolinach. Utwory budujące ten poziom są nasiąkliwe, wodochłonne lecz słabo wodoodsączalne (przepuszczalne), toteż w okresach wilgotnych dna tych dolin są silnie podmokłe, z tendencją do zabagniania i zatorfiania.

Kolejny poziomy czwartorzędowy (1 lub 2) związane są z utworami rzecznotłowcowymi, piaskami międzymorenowymi o dużej miąższości oraz glinami lodowcowymi. Utwory te zalegają zwartą pokrywą o zmiennej miąższości na wierzchołkach i zboczach triasowych. Wymienione poziomy są zasobne w wodę i tworzą często zwierciadło napięte. Poziom wody gruntowej w utworach glacialnych kształtuje się na głębokościach do ok. 4 m, nawiązując przy tym swoim kształtem do rzeźby terenu. Stąd w strefie dolin występuje on najczęściej do głębokości 2 m.

W profilu hydrogeologicznym triasowego piętra wodonośnego poziomy wodonośny występują w utworach wapienia muszlowego i retu. Warstwą rozdzielającą te poziomy są margliste utwory warstw gogolińskich, które na znacznych przestrzeniach

uległy dolomityzacji, redukcji lub zdyslokowaniu, tracąc własności izolujące. W związku z tym poziomy wodonośne wapienia muszlowego i retu traktuje się jako jeden, łączny kompleks wodonośny zwany kompleksem serii węglanowej triasu. Warstwy wodonośne triasu mają charakter szczelinowo-krasowy i w mniejszym stopniu porowo-szczelinowy.

Bardzo istotne znaczenie hydrogeologiczne i gospodarcze (z uwagi na dużą zasobność) mają poziomy wodonośne związane z utworami triasu. W analizowanym rejonie występuje Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 330 „Zbiornik Gliwice” (dawny T/2 Gliwice).

W profilu hydrogeologicznym karbonu górnego występują zespoły oddzielnych poziomów wodonośnych zbudowanych z piaskowców i mułowców. Poziomy te, o miąższościach od kilku do kilkudziesięciu metrów, są od siebie izolowane wkładkami nieprzepuszczalnych łańcuchów. W obszarach sedymentacyjnych wyklinowań warstw izolujących, w strefach uskokowych oraz w zasięgu obszarów eksploatacji górniczej obserwuje się łączność hydrauliczną między poszczególnymi poziomami.

Podstawę drenażu karbońskich poziomów wodonośnych stanowią wyrobiska górnicze kopalń węgla kamiennego. Na obszarze Miasta poziom ten jest drenowany przez kopalnie, które pompują z poziomu karbońskiego znaczne ilości wody.

Gleby i szata roślinna

Opisane wyżej warunki budowy geologicznej i rzeźby analizowanej części Zabrze znalazły swoje odzwierciedlenie w wykształceniu się pokrywy glebowej.

Wszystkie typy gleb w obrębie analizowanego obszaru związane są z utworami czwartorzędowymi powszechnie budującymi jego powierzchnię, a ich zróżnicowanie zależne jest przede wszystkim od warunków wilgotnościowych. Stąd na terenach wyżej położonych zbudowanych z glin pyłastych, piasków i żwirów glacialnych na suchym podłożu wykształciły się gleby bielcowe i pseudobielcowe (A). Zwarte ich płyty występują w północnej i zachodniej części obszaru. Równie duże powierzchnie tworzą gleby brunatne wylugowane (Bw). Ich występowanie uzależnione jest litologicznie, występują na utworach zawierających więcej części koloidalnych (utwory gliniaste) i w miejscach o bardziej wilgotnym i nieprzepuszczalnym podłożu.

Przeważającą część opisywanego obszaru stanowią grunty orne. Dominują tu agrocenozy pól uprawnych, z charakterystyczną zmianą roczną rozmieszczenia i udziałów poszczególnych roślin uprawnych.

Zgodnie z podziałem geobotanicznym Polski analizowany obszar leży w prowincji **Niżowo-Wyżynnej**, działu **A** - Bałtyckiego, w poddziale **A4** - Pasa Wyżyn Środkowych, krainie **14** - Wyżyny Śląskiej, okręgu **a** - Zachodniego (Szafer, Zarzycki, 1977). Na skutek działalności człowieka szata roślinna tego obszaru jest dosyć mocno zmieniona i odbiega zasadniczo od układów pierwotnych, co wynika z porównania jej stanu aktualnego z mapą roślinności potencjalnej (Potencjalna..., 1995). Roślinność przedstawia się jako mozaika zbiorowisk naturalnych, półnaturalnych i antropogenicznych (Matuszkewicz, 2002). W krajobrazie dominują pola uprawne, przeważają agrocenozy pozbawione swoistych składników, obfitujące w gatunki o szerokiej tolerancji ekologicznej.

Odporność środowiska na degradację i zdolność do regeneracji

Ukształtowane na obszarze Miasta Zabrze środowisko jest poddawane stałej presji antropogenicznej w wyniku działalności rolniczej i przemysłowej. Dokonane dotychczas zmiany są nieodwracalne. Zagospodarowanie obszaru, nie pozwala na pełną regenerację środowiska w sensie powrotu do stanu naturalnego. Możliwe jest jednak w warunkach Miasta Zabrze kształtowanie trwałych wieloprzestrzennych układów przyrodniczych dla zachowania istniejących walorów przyrodniczych.

Na znaczną odporność środowiska na degradację wskazuje zachowanie się niektórych elementów środowiska (np. poziomu wód podziemnych). Nie zauważa się wpływu melioracji przeprowadzonych w dolinach rzecznych na obniżenie zwierciadła płytkich wód podziemnych w obrębie wysoczyzn, o czym świadczy występowanie podmokłości czy płytkie zaleganie zwierciadła u stóp zboczy dolinnych. Przyczyną tego jest zapewne znaczne zaglinienie osadów budujących powierzchnię, co sprzyja spowolnieniu spływu wód podziemnych w kierunku dolin. Obniżeniu ulegają jednak poziomy wód podziemnych występujących w utworach triasowych i karbońskich. Przy czym zwierciadło wód karbońskich wykazuje tendencję do odbudowywania się w związku z zaniechaniem wydobycia węgla, natomiast zwierciadło wód triasowych wykazuje tendencję do obniżania się wraz ze wzrostem eksploatacji tych wód jako wód użytkowych. W przyszłości należy spodziewać się dalszego wzrostu wykorzystania wód triasowych z uwagi na wzrost znaczenia zasobów lokalnych do zaopatrzenia ludności w wodę.

b) tendencja do zmian przy braku realizacji ustaleń projektowanego dokumentu

Z uwagi na utrwalenie się na obszarze całego Miasta istniejącego układu funkcjonalno-przestrzennego dalsze zmiany w środowisku będą zachodziły bardzo powoli. Obszar cechuje się utrwaloną strukturą powiązań wewnętrznych i zewnętrznych, stąd przy braku realizacji ustaleń projektu planu nie będzie wykazywał wyraźnych tendencji do zmian w okresie możliwym do przewidzenia. Stopniowej degradacji będą ulegały zasoby wód podziemnych, do których przedostawać się będą zanieczyszczenia z wód powierzchniowych. Istniejąca tendencja do osuszania terenów rolniczych będzie prowadzić do obniżania poziomu wód podziemnych. Dalsza eksploatacja wód podziemnych prowadzić będzie do powiększania się leja depresyjnego w utworach triasowych.

3.2. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 2, lit. b ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2008.199.1227):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

2) określa, analizuje i ocenia:

b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Powierzchnię objętą projektem planu w znacznej części zamierza się przeznaczyć pod zwartą zabudowę mieszkaniową jednorodzinną (**MN**) i wielorodzinną (**MW**) wraz z towarzyszącym tej zabudowie układem komunikacyjnym. Z uwagi na to, iż zabudowanie tej powierzchni spowoduje trwałe zmiany w środowisku, należy uznać, iż jest to oddziaływanie **znaczące**. Przy czym należy zaznaczyć, iż projektowane zmiany są częściowo konsekwencją już istniejącego zagospodarowania; dogęszczeniu ulegnie zabudowa mieszkaniowa w obrębie analizowanej części miasta oraz przystosowany zostanie układ komunikacyjny.

Stan środowiska określany jest przez stan jakości powietrza atmosferycznego, jakości wód powierzchniowych i podziemnych oraz wybiórczo zanieczyszczenia gleb i zagrożenie hałasem. Wyniki monitoringu opracowywane są i publikowane w raportach Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

Dla potrzeb oceny **jakości powietrza** województwo śląskie zostało podzielone na strefy z przypisanym każdej strefie oznaczeniem kodowym. Obszar Zabrze znajduje się w strefie:

- Aglomeracji Górnośląskiej (kod PL.24.01.a.14) – ocena jakości powietrza pod kątem zawartości dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenków azotu, tlenku węgla i benzenu, pyłu zawieszonego PM10 oraz zawartego w tym pyłu ołowiu, arsenu, kadmu, niklu i benzo(α)pirenu;

- Aglomeracji Górnośląskiej (kod PL.24.01.a.14) – ocena jakości powietrza pod kątem zawartości ozonu.

W strefie tej obowiązują dopuszczalne poziomy substancji określone ze względu na ochronę zdrowia.

W ocenie rocznej jakości powietrza dla roku 2007 według kryterium ochrony zdrowia uzyskano następujące wyniki:

- klasa A – dwutlenek azotu, dwutlenek siarki, benzen, ołów i tlenek węgla, arsen, kadm i nikiel, co oznacza konieczność utrzymania jakości powietrza na tym samym lub lepszym poziomie;
- klasa C - pył zawieszony PM10, benzo(α)piren i ozon, co oznacza konieczność włączenia strefy do odpowiednich programów ochrony powietrza (POP).

Główną przyczyną przekroczenia dopuszczalnego poziomu pyłu zawieszonego PM10 było:

- S5 – emisja z indywidualnego ogrzewania budynków;
- PL15 – niekorzystne warunki meteorologiczne w rozważanym okresie;
- PL16 – emisja wtórna zanieczyszczeń pyłowych z powierzchni odkrytych, np. dróg, chodników, boisk itp.

Główną przyczyną przekroczenia dopuszczalnego poziomu benzo(α)pirenu było:

- S1 – ośrodek miejski o dużym natężeniu ruchu drogowego;
- S5 – emisja z indywidualnego ogrzewania budynków;
- PL15 – niekorzystne warunki meteorologiczne w rozważanym okresie.

Natomiast w przypadku przekroczeń ozonu badania wykazały, że ozon jest zanieczyszczeniem w strefie przyziemnej wykazującym tendencje do przekraczania poziomów na wielu obszarach kraju i Europy. Wysokie stężenia ozonu pojawiają się w sprzyjających warunkach atmosferycznych, tj. wysokiej temperatury powietrza i promieniowania słonecznego.

W zakresie **jakości wód podziemnych** na obszarze całego województwa śląskiego prowadzony jest operacyjny monitoring jakości wód podziemnych. Wynika to z faktu, iż wyznaczone na obszarze województwa jednolite części wód podziemnych uznane zostały za zagrożone nieosiągnięciem dobrego stanu chemicznego. Analizowany obszar Zabrze znajduje się w obrębie JCWPd PL_GB_2200_130. Aktualnie oceny dokonywane są w odniesieniu do punktów monitoringu wód podziemnych. Na analizowanym obszarze znajduje się punkt obserwacyjny monitoringu krajowego o numerze 2674K „Zabrze-Grzybowice”. Z przeprowadzonych analiz wynika,

że jakość wód mieści się w klasie II (wody dobrej jakości). Zaliczenie do klasy II spowodowane jest podwyższoną temperaturą oraz wysoką zawartością w wodzie NO_3 (11,05 mg/l), Ca i HCO_3 . W obrębie JCWPd PL_GB_2200_130 występuje Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 330, który tworzy „Zbiornik Gliwice”. Zbiornik ten reprezentuje środowisko geologiczne, w którym warstwę wodonośną tworzą utwory triasowe. Zbiornik jest rozległy i na przeważającej powierzchni zakryty utworami czwartorzędowymi o zróżnicowanej wodoprzepuszczalności.

W zakresie **jakości wód powierzchniowych** na analizowanym obszarze Zabrze monitoring operacyjny obejmuje Bytomkę (JCWP nr PLRW6000611649 „Bytomka”) i Potok Grzybowicki (JCWP nr PLRW60006116669 „Drama do Grzybowickiego Potoku włącznie”). Dla Bytomki punkt monitoringu operacyjnego znajduje się przy ujściu do Kłodnicy, natomiast dla Grzybowickiego Potoku przy ujściu do Dramy. Na obu potokach stwierdza się od lat występowanie większości analizowanych elementów w klasie V (najgorszej).

3.3. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 2, lit. c ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2008.199.1227):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

2) określa, analizuje i ocenia:

c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

Na analizowanym obszarze nie występują obiekty i obszary przyrodniczo cenne objęte ochroną prawną, z którymi mogłyby kolidować wprowadzane w projekcie planu rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne. Jednakże w obrębie obszaru objętego projektem planu występują obszary przyrodniczo cenne proponowane do ochrony (zał. 1).

Należy tu zaznaczyć, iż analizowany obszar nie znajduje się w obrębie i nie sąsiaduje z obszarem objętym ochroną w formie Natura 2000.

Zastosowane w projekcie planu zapisy dotyczące ochrony środowiska są zbieżne z warunkami stawianymi w tym zakresie przez odpowiednie przepisy w odniesieniu do ochrony poszczególnych elementów środowiska.

3.4. Cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 2, lit. d ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2008.199.1227):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

2) określa, analizuje i ocenia:

d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Na analizowanym obszarze Miasta Zabrze nie zostały dotychczas określone szczególne cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym. Znajdują natomiast swoje odniesienie cele ochrony środowiska sformułowane na szczeblu krajowym a znajdujące swoje odzwierciedlenie w dokumentach planistycznych realizowanych w województwie śląskim. Należą do nich:

1. Strategia rozwoju województwa śląskiego na lata 2000-2015;
2. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego (przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego Nr 11/21/2/2004 z dnia 21 czerwca 2004 r.)

Z powyższych dokumentów dla Miasta Zabrze wynikają następujące ustalenia:

Ad. 1. Strategia rozwoju województwa śląskiego na lata 2000-2015:

Cel strategiczny:

Poprawa jakości środowiska naturalnego i kulturowego oraz zwiększenie atrakcyjności przestrzeni

Kierunki działań:

- Uporządkowanie i wdrożenie systemu gospodarki odpadami

- Utworzenie systemu kształtowania i wykorzystania zasobów wodnych
- Polepszenie jakości powietrza
- Ochrona przed hałasem
- Ukształtowanie regionalnego systemu obszarów chronionych

Ad. 2. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego:

- a) z diagnozy przeprowadzonej w planie województwa śląskiego wynikają dla Miasta Zabrze, następujące uwarunkowania związane z ochroną środowiska:
- w zakresie systemu obszarów chronionych występowanie na terenie Miasta, w jego północnym rejonie, fragmentu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 330 „Zbiornik Gliwice”;
- b) plan zagospodarowania przestrzennego woj. śląskiego wyznaczył cele i kierunki rozwoju. Dla ustaleń planistycznych istotne są następujące cele i kierunki rozwoju, obejmujące analizowaną część Zabrze:
- kształtowanie otwartych terenów zielonych, w powiązaniu z korytarzami ekologicznymi,
 - ochrona zasobów środowiska: wód podziemnych,
 - poprawa funkcjonowania gospodarki ściekowej na terenach występowania użytkowych zasobów wodnych (w obszarach występowania Głównych Zbiorników Wód Podziemnych wymagających szczególnej ochrony).

W związku z powyższym w projekcie planu przyjęto następujące ustalenia:

W zakresie gospodarki odpadami:

- 1) przyjmuje się kierunki gospodarowania odpadami określone w Programie Ochrony Środowiska, Planie Gospodarki Odpadami dla Miasta Zabrze;
- 2) utrzymuje się kontynuację wdrażania selektywnej zbiórki odpadów wśród mieszkańców oraz objęcie ich zorganizowaną zbiórką odpadów;
- 3) przyjmuje się selektywne gromadzenie odpadów powstających z działalności usługowej w odpowiednich pojemnikach. Sposób czasowego ich przechowywania powinien zabezpieczać je przed infiltracją wód opadowych;
- 4) nie przewiduje się możliwości lokalizacji wysypisk lub składowisk odpadów oraz lokalizacji zakładów odzysku i unieszkodliwiania odpadów na analizowanym terenie Miasta.

W zakresie ochrony zasobów wodnych:

Analizowany obszar znajduje się w obrębie triasowego GZWP nr 330 „Zbiornik Gliwice” (wg Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 czerwca 2006 r. - Dz. U. 2006 nr 126 poz. 878). Sposób zagospodarowania obszaru powinien zatem uwzględniać następujące zasady ochrony:

- 1) w obrębie zbiornika wód podziemnych powinny być lokalizowane jedynie przedsięwzięcia, dla których raport wykaże brak oddziaływania w zakresie zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych;
- 2) w obrębie zbiornika wód podziemnych nie należy lokalizować wysypisk i składowisk odpadów;
- 3) uzupełnić kanalizację na terenach występujących w obszarze zbiornika;
- 4) ograniczyć stosowanie indywidualnych przydomowych oczyszczalni ścieków szczególnie polegających na rozsączaniu bez wcześniejszego wykonania dokumentacji hydrogeologicznej; do czasu wybudowania kanalizacji nieczystości powinny być gromadzone w szczelnych, okresowo opróżnianych zbiornikach przydomowych;
- 5) zakazać wprowadzania ścieków do wód i gruntu;
- 6) zachować rygory uniemożliwiające infiltrację zanieczyszczeń do podłoża, a co za tym idzie ewentualne skażenie środowiska gruntowo-wodnego;
- 7) zachowanie stref buforowych (lasy i zarośla łągowe, mokradła, łąki) w obrębie den dolinnych lub łóżyskach rzek i potoków w celu ograniczenia dopływu zanieczyszczeń obszarowych i komunikacyjnych;
- 8) systematyczne ograniczanie dopływu zanieczyszczeń z terenów nieskanalizowanych poprzez:
 - a) rozbudowę kanalizacji sanitarnej i deszczowej na terenach zabudowanych;
 - b) instalacji urządzeń podczyszczających na wylotach kanalizacji deszczowej;
 - c) budowę szczelnych zbiorników do czasowego gromadzenia nieczystości na terenach o rozproszonej zabudowie;
 - d) wypełnianie przez inwestorów nowych lub modernizowanych obiektów czy instalacji wymagań z zakresu ochrony wód;
- 9) zakaz odprowadzenia nieoczyszczonych ścieków bytowych, komunalnych i wód opadowych;
- 10) uzgadnianie jakiegokolwiek kolizji z ciekami lub zbliżenie inwestycji do koryta cieku z zarządzającym tym ciekiem.

W zakresie ochrony powietrza:

- 1) realizację zadań ograniczenia niskiej emisji określonych w programie ochrony środowiska;
- 2) termomodernizację budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej;
- 3) ograniczanie wzrostu emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych do powietrza, poprzez optymalizację ruchu drogowego;
- 4) wprowadzenie zasady używania do ogrzewania pomieszczeń urzędzeń o wysokiej sprawności energetycznej i paliw proekologicznych dla przeciwdziałania powstawaniu niskiej emisji; zasada ta powinna być wprowadzona w formie nakazu dla obiektów użyteczności publicznej i produkcyjnych oraz przy stosowaniu zbiorowego ogrzewania.

W zakresie ochrony przed hałasem:

- 1) poprawę jakości nawierzchni dróg, budowę skrzyżowań bezkolizyjnych;
- 2) budowę ekranów ochronnych w przypadku przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu.

W zakresie kształtowanie regionalnego systemu obszarów chronionych:

W zakresie kształtowania regionalnego systemu obszarów chronionych na obszarze objętym projektem planu nie występują elementy mogące wchodzić w skład takiego systemu.

Przyjęte w projekcie planu rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne i ustalenia są w pełni zgodne z obowiązującymi przepisami prawa w zakresie ochrony środowiska, pod warunkiem uzyskania zgody odpowiednich organów na zamianę gruntów klas wyższych na tereny budowlane. Proponowane kierunki rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych zgodne są także z kierunkami zawartymi w *Studium*.

Należy stwierdzić, iż żadne z przyjętych czy ustanowionych na forum międzynarodowym lub krajowym postanowień dotyczących ochrony środowiska nie zostanie naruszone w wyniku realizacji projektowanego planu zagospodarowania przestrzennego. Nie zostanie także naruszona **zasada zrównoważonego rozwoju** (tzw. ekorozwoju).

3.5. Przewidywane znaczące oddziaływania na obszar Natura 2000 oraz na środowisko

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 2, lit. e ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2008.199.1227):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

2) określa, analizuje i ocenia:

e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:

- różnorodność biologiczną,*
- ludzi,*
- zwierzęta,*
- rośliny,*
- wodę,*
- powietrze,*
- powierzchnię ziemi,*
- krajobraz,*
- zasoby naturalne,*
- zabytki,*
- dobra materialne*
- z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy*

Jak już wyżej zaznaczono, analizowany obszar nie znajduje się w obrębie i nie sąsiaduje z obszarem objętym ochroną w formie Natura 2000. W odległości ok. 6,0 km w kierunku północnym znajduje się obszar Natura 2000 – PLH240003

„Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie”. Jednakże możliwość jakiegokolwiek oddziaływania będącego rezultatem zapisów zawartych w projekcie planu na obszar Natura 2000 jest relatywnie nieznaczna, mimo stosunkowo niewielkiej odległości od tego obszaru.

Stąd analizowane w dalszej części oddziaływania na środowisko będą dotyczyły jedynie zagadnień ogólnych.

Przewidywane oddziaływania na środowisko sprowadzają się do następujących zagadnień:

W zakresie oddziaływań na różnorodność biologiczną:

Analizowany teren stanowi relatywnie niewielką powierzchnię, stąd trudno mówić o bioróżnorodności obszaru. Cały analizowany obszar położony jest w zróżnicowanych warunkach, obejmujących obniżenia dolinne oraz triasowe wyniesienia. Warunki te same w sobie stanowią zróżnicowane siedliska. Niemniej w ustaleniach projektu planu zapisano konieczność ochrony odosobnionych zbiorowisk roślinnych, m.in. istniejącej zieleni łąkowej. Postanowiono także objąć ochroną tereny szczególnie cenne z punktu widzenia bioróżnorodności jakimi są niewielkie powierzchnie wodne mające istotne znaczenie dla bytowania i rozrodu płazów i gadów. Powierzchnie te postanowiono przeznaczyć pod zadrzewienie.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na różnorodność biologiczną **nie wystąpią oddziaływania znaczące**.

W zakresie oddziaływań na ludzi:

Biorąc pod uwagę charakter omawianego terenu stanowiącego zwartą, głównie mieszkaniową, zabudowę miejską należy przyjąć, iż w okresach grzewczych może dochodzić do kumulacji zanieczyszczeń. Zanieczyszczenia generowane będą z indywidualnych kotłowni zainstalowanych w budynkach jednorodzinnych. Źródłem zanieczyszczeń z emisji niskiej nie będą budynki zabudowy wielorodzinnej, podłączonej do centralnego systemu grzewczego. W ustaleniach projektu planu zawarto konieczność stosowania ekologicznych systemów grzewczych, zgodnych z wymogami ochrony środowiska. Można zatem przyjąć, iż w tym przypadku oddziaływanie na zdrowie ludzi będzie stosunkowo niewielkie, pod warunkiem, że w indywidualnych

kotłowniach nie będą spalane śmieci (w tym szczególnie szkodliwy i jednocześnie powszechnie używany polimer).

W analizowanym terenie nastąpi wzrost emitowanego hałasu związany z lokalnym ruchem pojazdów samochodowych. Ponadto projektowana działalność wytwórcza planowana na obszarach przeznaczonych pod taką działalność może stanowić potencjalne źródło hałasu, którego poziom zależny będzie od rodzaju prowadzonej działalności. Poziom ten nie będzie mógł przekraczać poziomu dopuszczalnego, a emitowany hałas nie będzie mógł oddziaływać na tereny sąsiednie, zwłaszcza ze stałym pobylem ludzi (mieszkaniowe) zgodnie z warunkami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie *dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz.U.2007.120.826).

W analizowanym terenie emitowane pola elektromagnetyczne związane są z lokalizacją stacji transformatorowych oraz przebiegiem istniejących linii energetycznych dla których ustanowiono wolny od zabudowy tzw. pas techniczny. Nie można również wykluczyć pojawienia się nowych źródeł emisji promieniowania elektromagnetycznego związanego z systemami telefonii komórkowej. Oddziaływanie stacji telefonii komórkowej normowane jest odpowiednimi przepisami. W pewnych przypadkach konieczne jest wykonanie raportu oddziaływania na środowisko. W żadnym przypadku strefa zabudowy mieszkaniowej nie może znaleźć się w zasięgu szkodliwego oddziaływania promieniowania elektromagnetycznego określonego w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie *dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów* (Dz.U.2003.192.1883).

Biorąc pod uwagę definicję poważnej awarii przemysłowej zawartą w art. 3 w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 9 kwietnia 2002 roku w sprawie *rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej* (Dz.U.2002.122.1055) należy stwierdzić, iż na analizowanym obszarze nie wystąpią warunki do powstania takich awarii.

W obrębie analizowanego terenu występują relatywnie niewielkie obszary dolinne; największy stanowi dolina Potoku Świętoszowickiego. W załączniku 1 wskazano zasięg zalewu powodziowego w 1997 roku. Obszary zagrożone potencjalnym podtopieniem znajdują się w zasięgu terenów rolniczych oraz terenów zielonych.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na ludzi **nie wystąpią oddziaływania znaczące.**

W zakresie oddziaływań na zwierzęta:

Użytkowane rolniczo tereny stanowiły dotychczas także bazę żywieniową dla zwierzyny łownej. Wraz ze zmianą funkcji terenu i jego zabudowaniem (ogrodzeniem) tereny te przestaną pełnić taką rolę. Jednocześnie relatywnie duża część obszaru wedle ustaleń projektu planu pozostanie w dotychczasowym użytkowaniu rolniczym. Pozwoli to zachować siedliska gatunków zwierząt i ptaków charakterystycznych dla gruntów ornych (zwierzyny polnej) zamieszkująca zarówno tereny otwarte pól uprawnych jak i zakrzewienia śródpolne i występujące na miedzach.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na zwierzęta **nie wystąpią oddziaływania znaczące.**

W zakresie oddziaływań na rośliny:

Użytkowane dotychczas tereny rolnicze stanowiły także siedliska dziko rosnących gatunków roślin, które mogły towarzyszyć zwłaszcza zakrzewieniom śródpolnym i miedzom. W obrębie obszarów przeznaczonych do zabudowy siedliska te bezpowrotnie znikną, a pojawią się gatunki charakterystyczne dla terenów zabudowanych, tzw. gatunki ruderalne. Zachowanie relatywnie znacznej części obszaru w użytkowaniu rolniczym pozwoli utrzymać istniejącą florę charakterystyczną dla obszarów rolniczych.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na rośliny **nie wystąpią oddziaływania znaczące.**

W zakresie oddziaływań na wodę:

Dla ochrony wód podziemnych i powierzchniowych w ustaleniach planu wprowadzono nakaz stosowania rozdzielczego systemu kanalizacji; ścieki docelowo kierowane będą do oczyszczalni komunalnej.

Wszystkie ścieki odprowadzane do wód powierzchniowych muszą spełniać warunki określone przez właściwe normy i dysponentów sieci kanalizacyjnych i sieci wód powierzchniowych. Ograniczeniu zanieczyszczeń służą także odpowiednie zapisy w projekcie planu dotyczące zasad gospodarki odpadami oraz odprowadzania ścieków.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na wodę **nie wystąpią oddziaływania znaczące.**

W zakresie oddziaływań na powietrze:

Nie przewiduje się znaczącego wzrostu zanieczyszczeń gazowo-pyłowych spowodowanego zmianą przeznaczenia terenu. Pewien wzrost zanieczyszczeń może się pojawić w związku z projektowaną działalnością wytwórczą na terenach **UH, UI**. Na obecnym etapie nie można jeszcze określić stopnia tych zanieczyszczeń z uwagi na to, iż nie wiadomo jakiego rodzaju przedsięwzięcia mogą zostać uruchomione w obrębie nowych obszarów przeznaczonych pod działalność wytwórczą. Jednakże planowana działalność będzie miała formę małych zakładów rzemieślniczych, służących zaspokajaniu lokalnych potrzeb. Ewentualna działalność wytwórcza podlegać będzie stosownym przepisom prawnym z zakresu oddziaływań na środowisko.

Poza tym wzrost zanieczyszczeń związany będzie jedynie z potrzebą ogrzewania pomieszczeń mieszkalnych i usługowych. Projektowane dogęszczenie zabudowy spowoduje wzrost ilości źródeł emisji niskiej. Źródłami tej emisji będą jednorodzinne budynki mieszkalne nie podłączone do centralnego systemu ciepłowniczego. Także w związku z nasilonym ruchem pojazdów w obrębie nowej zabudowy mieszkaniowej i usługowej notowane będą wyższe wartości zanieczyszczeń. Dodatkowym elementem powodującym wzrost zanieczyszczeń gazowych jest projektowana budowa autostrady w północnej części analizowanego projektu planu.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na powietrze **nie wystąpią oddziaływania znaczące.**

W zakresie oddziaływań na powierzchnię ziemi:

W przypadku analizowanej części Zabrze nie zachodzi konieczność przeprowadzania znacznych prac ziemnych związanych z planowanymi inwestycjami. Mimo to w każdym przypadku należy do niwelacji stosować materiał odpadowy dopuszczony do tego celu właściwymi przepisami. Nie mogą być używane odpady zaliczane do kategorii odpadów niebezpiecznych (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz.U.2001.112.1206)).

W zakresie oddziaływań na krajobraz:

W wyniku zmian znaczna część obszaru zostanie wyłączona z produkcji rolniczej i przeznaczona pod zabudowę, powodując tym samym trwałe zabudowanie obszaru i zmianę jego fizjonomii. W konsekwencji zmianie ulegnie istniejący krajobraz. Dotychczasowy krajobraz rolniczy ulegnie zmianie na rzecz krajobrazu z zabudową jedno- i wielorodzinną. Zabudowa jednorodzinna łatwo wkomponowuje się w krajobraz dzięki towarzyszącej jej zieleni ogrodowej.

Realizowana i projektowana nowa zabudowa mieszkaniowa sprzyja uporządkowaniu krajobrazu.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na krajobraz **wystąpią oddziaływania znaczące.**

W zakresie oddziaływań na zasoby naturalne:

Do zasobów środowiska na terenie analizowanej części Zabrze zaliczyć należy:

- zasoby wód powierzchniowych;
- zasoby wód podziemnych w GZWP nr 330 „Zbiornik Gliwice”;
- wynikające z bonitacji przyrodniczej obiekty i powierzchnie przyrodniczo cenne (zadrzewienia, obszary dolinne i powierzchnie wodne).

W wyniku realizacji projektowanego planu nastąpi trwałe wyłączenie części gruntów z potencjalnej produkcji rolniczej (obecnie grunty są często odłogowane). Zdecydowana większość gruntów ornych przeznaczonych pod zabudowę stanowi tereny z glebami klas wyższych (chronionych), jednakże obszar objęty projektem planu uzyskał już wcześniej zgodę na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze.

Rozwój budownictwa w analizowanym rejonie spowoduje wzrost zapotrzebowania na wodę, które pokrywane będzie z lokalnych sieci wodociągowych (zasobów lokalnych).

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na zasoby naturalne **nie wystąpią oddziaływania znaczące.**

W zakresie oddziaływań na zabytki:

W analizowanym rejonie nie występują obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków.

W zasięgu obszaru objętego projektem planu występują stanowiska archeologiczne, wokół których wyznaczono strefę ochronną o promieniu 25 m. W obrębie strefy ochronnej wszelkie prace ziemne muszą odbywać się pod nadzorem konserwatora miejskiego.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na zabytki **nie wystąpią oddziaływania znaczące.**

W zakresie oddziaływań na dobra materialne:

Na obszarze objętym planem występują dobra kultury materialnej – przydrożne kapliczki i krzyże. W zapisach projektu planu wprowadzono nakaz ochrony tych obiektów i konieczność uzgadniania z konserwatorem miejskim wszelkich prac renowacyjnych.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na dobra materialne **nie wystąpią oddziaływania znaczące.**

Z uwagi na to, iż obszar projektowanej zmiany planu obejmuje w znacznej części ubogie przyrodniczo tereny rolnicze, nie występują w nim chronione siedliska przyrodnicze. Zatem projektowana zmiana będzie miała bardzo ograniczony wpływ na elementy chronione przyrody ożywionej. Oddziaływania te wynikające z:

- a) istnienia przedsięwzięcia,
- b) wykorzystywania zasobów środowiska,
- c) emisji,

będą następujące w zakresie:

- 1) oddziaływań **bezpośrednich** – *projektowana zmiana zagospodarowania bezpośrednio wpłynie na zmianę warunków siedliskowych w rejonie przeznaczonym pod zabudowę kubaturową;*
- 2) oddziaływań **pośrednich** – *nie przewiduje się;*
- 3) oddziaływań **wtórnych** – *nie przewiduje się;*
- 4) oddziaływań **skumulowanych** – *nie przewiduje się;*
- 5) oddziaływań **krótkoterminowych** – *nie przewiduje się;*
- 6) oddziaływań **średnioterminowych** – *nie przewiduje się;*

- 7) oddziaływań **długoterminowych** – *nie przewiduje się*;
- 8) oddziaływań stałych – *projektowana zmiana zagospodarowania na stałe zmieni warunki siedliskowe w rejonie przeznaczonym pod zabudowę kubaturową*;
- 9) oddziaływań **chwilowych** – *nie przewiduje się*.

Należy tu zauważyć, iż oddziaływanie projektowanej zmiany zagospodarowania analizowanego terenu będzie miało **wpływ negatywny** na środowisko, zwłaszcza z uwagi na trwałe wyłączenie z produkcji rolnej powierzchni gleb, w tym także klas wyższych.

Ocenę potencjalnych zagrożeń dla środowiska powstałych w wyniku realizacji planu należy rozpatrywać w dwóch aspektach. Pierwszy, to negatywne skutki oddziaływania zmian w zagospodarowaniu przestrzennym na środowisko, drugi natomiast, to właściwości środowiska i ich potencjalnie negatywny wpływ na przyjęte w planie rozwiązania w zagospodarowaniu przestrzennym obszaru.

Nie przewiduje się znacznego wzrostu zagrożenia dla środowiska i zdrowia ludzi spowodowanego zmianą zagospodarowania terenu z uwagi na niewielką uciążliwość przewidywanej działalności usługowej, związanej głównie z zaspokojeniem doraźnych potrzeb miejscowej ludności.

Jednakże pewne zagrożenie dla środowiska może być związane z projektowaną działalnością wytwórczą, przy czym na obecnym etapie nie można jeszcze określić stopnia niekorzystnego oddziaływania na środowisko tych przedsięwzięć z uwagi na to, iż nie wiadomo jakiego rodzaju działalności zostaną na analizowanym terenie uruchomione.

Przedstawiony projekt planu zawiera rozwiązania, które mogą stanowić źródło konfliktu z potrzebami ochrony środowiska, zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi lub stanowią niekorzystne z punktu widzenia inwestycji uwarunkowania ekofizjograficzne. Część tych przypadków jest konsekwencją istniejącego już niewłaściwego zagospodarowania przestrzennego. Niekorzystne rozwiązania dotyczą (zał. 2):

- 1) lokalizacji zabudowy kubaturowej (w tym mieszkaniowej) na gruntach z płytko zalegającymi wodami gruntowymi – **E.07.MN, H.03.MN, E.08.UI, E.10.UI**.

Ponadto niekorzystne rozwiązania dotyczą zajmowania znacznych powierzchni gleb klas wyższych pod zagospodarowanie inne niż rolnicze (zabudowa mieszkaniowa, ciągi komunikacyjne, w tym projektowana autostrada). Jednak należy zaznaczyć, iż w

analizowanym rejonie występują wyłącznie wyższe klasy gleb, stąd nie ma innej możliwości wydzielenia terenów pod funkcje inne niż rolnicze w tej części Zabrza. Stąd obszar objęty projektem planu uzyskał zgodę jednostek nadrzędnych na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze.

4. ROZWIĄZANIA OCHRONNE PRZYJĘTE W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE ORAZ ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE

4.1. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 3, lit. a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2008.199.1227):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

3) przedstawia:

a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

Dla przeciwdziałania negatywnym skutkom potencjalnych oddziaływań zmiany zagospodarowania przestrzennego na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego przewidziano w ustaleniach planu:

a) w zakresie ochrony powietrza i klimatu

Przewiduje się stosowanie do ogrzewania pomieszczeń ciepła z proekologicznych systemów grzewczych. W ustaleniach planów sugeruje się konieczność stosowania takich systemów grzewczych. W przypadku działalności usługowej i wytwórczej wprowadzić należy nakaz stosowania systemów proekologicznych do ogrzewania obiektów kubaturowych. Natomiast w odniesieniu do zabudowy mieszkaniowej nakazy takie pozostaną nieskuteczne. Możliwe jest jedynie wprowadzanie programów zachęcających do stosowania w ogrzewaniu pomieszczeń kubaturowych systemów proekologicznych (np. dofinansowywanie do zakupu droższych, ale sprawniejszych urządzeń grzewczych itp.). Poważnym mankamentem

utrudniającym wdrażanie proekologicznych systemów grzewczych jest obecnie brak jednoznacznych programów w tym zakresie ze strony Państwa oraz niestabilność cen podstawowych nośników energii. W dalszym ciągu najtańszym sposobem ogrzewania są systemy oparte na spalaniu węgla kamiennego, które są najmniej efektywne i najbardziej uciążliwe dla środowiska.

b) w zakresie ochrony powierzchni ziemi i gleb

Zmiana przeznaczenia spowoduje konieczność przeprowadzenia prac niwelacyjnych, w trakcie których dojdzie do naruszenia wykształconych struktur glebowych i uszczelnienia tej powierzchni w przypadku jej utwardzania. Do niwelacji terenu nie należy używać odpadów niebezpiecznych.

W celu zminimalizowania skutków przekształceń w ustaleniach planu zawarto zapisy nakazujące pozostawienie określonych części powierzchni działek jako powierzchni biologicznie czynnych, a więc zakazuje się całkowitego zabudowywania powierzchni. Przeciwdziałać to będzie nadmiernemu zagęszczaniu zabudowy.

Wskazane jest, aby na jak największej części działki nie doszło do naruszenia naturalnego profilu glebowego, a w trakcie prac budowlanych zdjęcie wierzchniej biologicznie czynnej warstwy gleby i powtórne jej wykorzystanie przy urządzeniu powierzchni.

c) w zakresie ochrony złóż kopalin

W obrębie analizowanego obszaru występowały udokumentowane złoża węgla kamiennego pod nazwą „Pstrowski”. Złoża te były w przeszłości przedmiotem eksploatacji. Negatywne skutki oddziaływania eksploatacji na powierzchnię w obrębie analizowanego obszaru nie występują. Złoże to zostało wyeksploatowane i obecnie nie znajduje się w krajowym bilansie złóż. Inne udokumentowane złoża na analizowanym obszarze nie występują.

d) w zakresie ochrony wód powierzchniowych i podziemnych

Dla ochrony wód w ustaleniach planu wprowadzono zakaz zrzucania ścieków do wód powierzchniowych i gruntu. Ścieki docelowo kierowane będą systemem kanalizacji rozdzielczej do oczyszczalni komunalnej. Do czasu całkowitego skanalizowania obszaru ścieki gromadzone będą w szczelnych zbiornikach. Szczególnie narażone na zanieczyszczenie mogą być w tym przypadku zasoby wód podziemnych

udokumentowanego i wydzielonego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 330 „Zbiornik Gliwice”. Zbiornik ten znajduje się w obrębie utworów triasowych znajdujących się pod miększą pokrywą gliniastych osadów czwartorzędowych. Osady te stanowią naturalną izolację zbiornika od powierzchni uniemożliwiając migrację zanieczyszczeń powierzchniowych. Projektowane skanalizowanie obszaru i skierowanie ścieków do oczyszczalni zapobiegać ma zrzucaniu zanieczyszczeń do wód powierzchniowych.

Wszystkie ścieki odprowadzane do wód powierzchniowych muszą spełniać warunki określone przez właściwe normy i dysponentów sieci kanalizacyjnych i sieci wód powierzchniowych.

e) w aspekcie ochrony świata zwierzęcego i roślinnego

Ogół zmian objętych projektem planu nastąpi na terenach od dawna przekształconych antropogenicznie. W obrębie obszarów przeznaczonych pod zabudowę nie występują obiekty przyrody prawnie chronione. Niemniej w ustaleniach planu zapisano konieczność ochrony niektórych obszarów przyrodniczo cennych. Strefy takie zostały zwaloryzowane dla obszaru całego Miasta w osobnym opracowaniu. Występujące na analizowanym terenie obszary proponowane do ochrony (wg „Waloryzacja przyrodnicza...” Cempulik, 1994) znajdują się częściowo w obrębie obszarów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową.

W obrębie obszarów przeznaczonych pod zabudowę nie występują obiekty przyrody prawnie chronione, w tym także obszary objęte ochroną w formie **Natura 2000**.

f) w aspekcie ochrony ekosystemów i krajobrazu

W przypadku zmiany sposobu użytkowania obszar zostanie częściowo trwale zabudowany i zmieni się jego fizjonomia. W obrębie terenów zabudowanych wyspowo występować będą tereny zieleni i tereny rolnicze. W południowej części analizowanego projektu powstanie jednak rozległa zwarta strefa zabudowy mieszkaniowej, co spowoduje istotną zmianę w krajobrazie. Istniejący dotychczas krajobraz otwarty (rolniczy) zostanie trwale przekształcony w krajobraz osadniczy. Podobnie wyznaczony w północnej części szlak autostrady w znacznym stopniu wpłynie na degradację istniejących walorów krajobrazowych.

Należy przy tym zauważyć, iż najbardziej cenne krajobrazowo elementy pozostaną niezmienione. Należą do nich tereny łągów dolinnych wzdłuż cieków oraz planowane użytki ekologiczne.

Na obszarze projektowanych zmian w opracowaniu pod nazwą „Waloryzacja przyrodnicza miasta Zabrze” (P. Cempulik, 1994) wydzielono szereg rejonów (ekosystemów) przyrodniczo cennych. Gdyby wszystkie proponowane w opracowaniu tereny poddać ochronie prawnej należałoby zrezygnować z wprowadzania jakichkolwiek zmian zmierzających do zabudowy obszaru (zał. 1). Stąd wydzielono tylko te najcenniejsze i poddano je ochronie. W planie uwzględniono przede wszystkim tereny rozrodu płazów i gadów objęte wojewódzkim planem ochrony. Tereny te znajdują się w starych wyrobiskach eksploatacji gliny (glinianki) wypełnionych wodą (nr 106 i 107). Tereny te przeznaczono pod zadrzewienie (**B.17.ZI**). Podobnie zamierza się postąpić z częścią terenów proponowanych pod ochronę w formie użytku ekologicznego (3a i 3b). Tereny te także obejmują stare wyrobiska pocegielniczne; w planie objęte symbolami **B13.ZI** i **B.16.ZI**. W planie wyróżniono także zbiorowiska łągowe położone wzdłuż cieków (symbole **B.04.ZŁ** i **H.02.ZŁ**). Obszary te objęto zakazem zabudowy kubaturowej.

Analizowany obszar nie znajduje się w obrębie obszaru chronionego Natura 2000, ani nie sąsiaduje z takim obszarem.

Na analizowanym obszarze nie przewiduje się prowadzenia działalności szczególnie uciążliwej dla środowiska, stąd nie ma potrzeby stosowania kompensacji przyrodniczej.

W trakcie sporządzania projektu planu równocześnie sporządzano Prognozę oddziaływania projektu planu na środowisko. Stąd przedstawione w projekcie planu rozwiązania stanowią rozwiązania najbardziej optymalne w danej sytuacji. Rozwiązania te uwzględniają zarówno potrzeby Miasta, jak i potrzeby ochrony środowiska.

Prognoza skutków wpływu ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na środowisko przyrodnicze wykazuje, iż zapisy planów uwzględniają zasadę ekorozwoju. Wprowadzane zmiany zagospodarowania przestrzennego cechuje mała intensywność zmian, w związku z jednokierunkowym modelem przyjętych rozwiązań.

W ustaleniach planów zawarto możliwe ograniczenia szkodliwego oddziaływania na środowisko skutków realizacji tych planów. Zwraca się także uwagę na konieczność

stosowania najnowszych osiągnięć w zakresie pozyskiwania energii cieplnej, koniecznej do ogrzewania budynków. Pozwoli to ograniczyć niską emisję, szczególnie uciążliwą w okresach grzewczych.

Proekologiczny kierunek zmian w zagospodarowaniu przestrzennym Miasta Zabrze przyjęty został w strategii rozwoju Miasta wyrażonej w *Studium*.

4.2. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 3, lit. b ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2008.199.1227):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

3) przedstawia:

b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy

Z uwagi na to, iż analizowany obszar:

- 1) nie znajduje się w obrębie obszaru chronionego Natura 2000,
- 2) nie sąsiaduje z obszarem chronionym Natura 2000,
- 3) w żaden sposób nie ma możliwości oddziaływania na obszar chroniony Natura 2000,

nie rozpatrywano rozwiązań alternatywnych.

5. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 1, lit. b ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2008.199.1227):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

1) zawiera:

b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

Opracowanie wykonano na podstawie szczegółowej analizy dostępnych materiałów archiwalnych i badań terenowych. Szczególnie przydatne było opracowanie ekofizjograficzne analizowanego obszaru wykonane w 2004 roku. Dla oceny zmian przestrzennych w krajobrazie wykorzystano kolorowe zdjęcia lotnicze wykonane w 1998 roku w ramach programu PHARE oraz zdjęcia lotnicze czarno-białe z 2002 r. Dane z tych zdjęć zostały pozyskane metodami fotointerpretacyjnymi i porównane z podobnymi danymi uzyskanymi ze starszych map topograficznych. Metoda ta pozwoliła na określenie dynamiki i kierunków zmian zachodzących w środowisku i zagospodarowaniu przestrzennym obszaru Miasta. Pomocne także były mapy sozologiczne i hydrograficzne w skali 1 : 50 000.

Prognoza jest kameralnym opracowaniem, opartym głównie na bazie posiadanych materiałów zgromadzonych w trakcie opracowywania projektu planu. Przy sporządzaniu prognozy wykorzystano również inne dostępne publikacje, dokumenty i raporty dotyczące obszaru Miasta opracowane przez inne instytucje, a dotyczące środowiska i zmian w nim zachodzących. Wykorzystano także dokumenty planistyczne dotyczące województwa śląskiego, takie jak:

- Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000-2015, Katowice 2000;
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego, Katowice 2004 wraz z prognozą;

- Opracowanie ekofizjograficzne do planu zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego - Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska, Katowice, lipiec 2003.

W załączeniu do Prognozy przedstawiono elementy środowiska przyrodniczego warunkujące kierunki zagospodarowania przestrzennego wynikające z opracowania ekofizjograficznego (zał. 1) oraz wskazano na kopii rysunku planu miejsca potencjalnych sytuacji konfliktowych rozwiązań planu z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi (zał. 2). Należy tu także dodać, iż w załączniku 2 **nie zaznaczono** jako sytuacje konfliktowe zajęcia części gleb klas wyższych pod zagospodarowanie inne niż rolnicze (zabudowa mieszkaniowa). Jest to spowodowane tym, że gleby takie w analizowanym rejonie zajmują znaczną część obszaru; gleby klas niższych po prostu nie występują.

6. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 1, lit. c ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2008.199.1227):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

1) zawiera:

c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Z uwagi na niewielki stosunkowo obszar objęty zmianą planu oraz jednokierunkowy model projektowanych zmian, nie ma potrzeby przeprowadzania analizy skutków realizacji projektowanego planu. Tym bardziej, że projektowana zmiana w żaden sposób nie będzie wpływać na obszary Natura 2000. W zakresie skutków realizacji projektu w zupełności wystarczą systemy monitoringu państwowego realizowane w odniesieniu do stanu sanitarnego powietrza, stanu czystości wód powierzchniowych i wód podziemnych.

7. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 1, lit. d ustawy z dnia 3 października 2008 r. o *udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U.2008.199.1227):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

1) zawiera:

d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Analizowany obszar znajduje się w odległości ok. 70 km od granicy Państwa. Stąd nie ma możliwości bezpośredniego oddziaływania transgranicznego na środowisko. Nie sprzyjają takiemu oddziaływaniu także istniejące powiązania elementów środowiska.

8. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 1, lit. e ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2008.199.1227):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

1) zawiera:

e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym

Opracowywana prognoza odnosi się do projektu planu zagospodarowania przestrzennego osiedla Grzybowice. Obszar ograniczony jest od północy i zachodu granicą miasta z gminą Zbrosławice, natomiast od wschodu i południa ulicą Witosa (DK-78).

Ocenę potencjalnych zagrożeń dla środowiska powstałych w wyniku realizacji planu należy rozpatrywać w dwóch aspektach. Pierwszy, to negatywne skutki oddziaływania zmian w zagospodarowaniu przestrzennym na środowisko, drugi natomiast, to właściwości środowiska i ich potencjalnie negatywny wpływ na przyjęte w planie rozwiązania w zagospodarowaniu przestrzennym obszaru.

Nie przewiduje się wzrostu zagrożenia dla środowiska i zdrowia ludzi spowodowanego zmianą zagospodarowania terenu z uwagi na niewielką uciążliwość przewidywanej działalności usługowej związanej głównie z zaspokojeniem doraźnych potrzeb miejscowej ludności. Jednakże pewne zagrożenie dla środowiska może być związane z projektowaną działalnością wytwórczą, przy czym na obecnym etapie nie można jeszcze określić stopnia niekorzystnego oddziaływania na środowisko tych przedsięwzięć z uwagi na to, iż nie wiadomo jakiego rodzaju działalności zostaną na analizowanym terenie uruchomione.

Dla ochrony zdrowia ludzi wprowadzono nakaz ograniczenia uciążliwości (w tym także hałasu) do granic działki przy realizacji obiektów usługowych lub usług prowadzonych w obrębie zabudowy mieszkaniowej.

Przedstawiony projekt planu zawiera rozwiązania, które mogą stanowić źródło konfliktu z potrzebami ochrony środowiska, zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi lub stanowią niekorzystne z punktu widzenia inwestycji uwarunkowania ekofizjograficzne.

Analizowany obszar znajduje się w odległości ok. 70 km od granicy Państwa. Stąd nie ma możliwości bezpośredniego oddziaływania transgranicznego na środowisko.

Należy tu zaznaczyć, iż analizowany obszar nie znajduje się w obrębie i nie sąsiaduje z obszarem objętym ochroną w formie Natura 2000. W odległości ok. 6,0 km w kierunku północnym od analizowanego terenu znajduje się południowy kraniec obszaru proponowanego do ochrony w formie Natura 2000 – PLH240003 „Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie”.

Prognoza skutków wpływu ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na środowisko przyrodnicze wykazuje, iż zapisy planów uwzględniają zasadę ekorozwoju. Wprowadzane zmiany zagospodarowania przestrzennego cechuje mała intensywność zmian, w związku z jednokierunkowym modelem przyjętych rozwiązań.

W ustaleniach planów zawarto możliwe ograniczenia szkodliwego oddziaływania na środowisko skutków realizacji tych planów. Zwraca się także uwagę na konieczność stosowania najnowszych osiągnięć w zakresie pozyskiwania energii cieplnej, koniecznej do ogrzewania budynków. Pozwoli to ograniczyć niską emisję, szczególnie uciążliwą w okresach grzewczych.

Proekologiczny kierunek zmian w zagospodarowaniu przestrzennym Miasta Zabrze przyjęty został w strategii rozwoju Miasta wyrażonej w *Studium*.

9. MATERIAŁY ARCHIWALNE WYKORZYSTANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

W opracowaniu wykorzystano następujące materiały archiwalne:

- 1) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze, 1999 r.
- 2) Informacje zawarte w odpowiedziach na zawiadomienie o przystąpieniu do sporządzania planu.
- 3) Warunki ekofizjograficzne Miasta Zabrze z 2007 r.
- 4) Zdjęcia lotnicze wykonane w 1998 r. w ramach programu PHARE (barwne).
- 5) Zdjęcia lotnicze wykonane w 2002 r. (czarno-białe).
- 6) Przeglądowa Mapa Geologiczna Polski, 1:200 000 ark. Bytom, 1:50 000.
- 7) Mapa Geologiczna Szczegółowa Polski, 1:50 000, ark. 910 Bytom, z objaśnieniami.
- 8) Mapa geologiczno-gospodarcza Polski, 1:50 000, ark. 910 Bytom, PIG-MOŚZNIŁ, Warszawa, 1997.
- 9) Mapa hydrograficzna 1 : 50 000, ark. M-34-50-D Bytom. Główny Geodeta Kraju, Warszawa 2001.
- 10) Mapa sozologiczna 1 : 50 000, ark. M-34-50-D Bytom. Główny Geodeta Kraju, Warszawa 1995.
- 11) Mapa glebowo-rolnicza Miasta Zabrze, 1 : 5 000.
- 12) Szósta roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim, obejmująca 2007 rok. WIOŚ Katowice 2008.
- 13) Stan środowiska w województwie śląskim w 2007 roku. Wojewoda Śląski, WIOŚ, Katowice 2008.

Całość została uzupełniona informacjami i wywiadami uzyskanymi w czasie obserwacji terenowych przeprowadzonych dla potrzeb prognozy.

10. PODSTAWOWE AKTY PRAWNE WYKORZYSTANE W OPRACOWANIU

- Ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o *drogach publicznych* – (tekst jednolity Dz.U.2007.19.115).
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o *samorządzie gminnym* – (tekst jednolity Dz.U.2001.142.1591).
- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o *lasach* – (tekst jednolity Dz.U.2005.45.435).
- Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. *Prawo geologiczne i górnicze* – (tekst jednolity Dz.U.2005.228.1947).
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – *Prawo budowlane* – (tekst jednolity Dz.U.2006.156.1118).
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o *ochronie gruntów rolnych i leśnych* – (tekst jednolity Dz.U.2004.121.1266).
- Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o *utrzymaniu czystości i porządku w gminach* – (tekst jednolity Dz.U.2005.236.2008).
- Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o *zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest* - (Dz.U.1997.101.628).
- Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o *gospodarce nieruchomościami* – (tekst jednolity Dz.U.2004.261.2603).
- Ustawa z dnia 26 lipca 2000 r. o *nawozach i nawożeniu* – (Dz.U.2000.89.991).
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o *odpadach* – (tekst jednolity Dz.U.2007.39.251).
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – *Prawo ochrony środowiska* – (tekst jednolity Dz.U.2008.25.150).
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. – *Prawo wodne* – (tekst jednolity Dz.U.2005.239.2019).
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* – (Dz.U.2003.80.717 z późniejszymi zmianami).
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o *ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* – (Dz.U.2003.162.1568 z późniejszymi zmianami).
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o *ochronie przyrody* – (Dz.U.2004.92.880 z późniejszymi zmianami).
- Ustawa z dnia 22 grudnia 2004 r. o *zmianie ustawy o zakazie stosowania azbestu* - (Dz.U.2005.10.72).

Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie - (Dz.U.2007.75.493).

Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko – (Dz.U.2008.199.1227).

Ustawa z dnia 18 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych – (Dz.U.2008.237.1657).

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 września 1998 r. w sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych - (Dz.U.1998.126.839).

Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie – (Dz.U.1999.43.430).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 sierpnia 2001 r. w sprawie określenia rodzajów siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie - (Dz.U.2001.92.1029).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów - (Dz.U.2001.112.1206).

Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 9 kwietnia 2002 roku w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej - (Dz.U.2002.58.535).

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie – (Dz.U.2002.75.690 z późniejszymi zmianami).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 czerwca 2002 r. w sprawie oceny poziomów substancji w powietrzu - (Dz.U.2002.87.798).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 lipca 2002 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości - (Dz.U.2002.122.1055).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych - (Dz.U.2002.155.1298).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września z 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi - (Dz.U.2002.165.1359).

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 listopada 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia - (Dz.U.2002.204.1728).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 grudnia 2002 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu - (DZ.U.2003.1.12).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów - (Dz.U.2003.192.1883).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 - (Dz.U.2004.229.2313).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 maja 2004 r. w sprawie warunków, w których uznaje się, że odpady są niebezpieczne - (Dz.U.2004.128.1347).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną - (Dz.U.2004.220.2237).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko - (Dz.U.2004.257.2573 z późniejszymi zmianami).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 maja 2005 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko - (Dz.U.2005.92.769).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 maja 2005 r. w sprawie typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, wymagających ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000 - (Dz.U.2005.94.795).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 października 2005 r. w sprawie rodzajów i warunków stosowania środków, jakie mogą być używane na drogach publicznych oraz ulicach i placach - (Dz.U.2005.230.1960).
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 31 stycznia 2006 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym

ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej - (Dz.U.2006.58.535).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie *przebiegu granic obszarów dorzeczy i regionów wodnych - (Dz.U.2006.126.878).*

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie *warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego - (Dz.U.2006.137.984).*

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie *dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku - (Dz.U.2007.120.826).*

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 sierpnia 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie *określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko - (Dz.U.2007.158.1105).*

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie *obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 - (Dz.U.2007.179.1275).*

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 3 marca 2008 r. w sprawie *poziomów niektórych substancji w powietrzu - (Dz.U.2008.47.281).*

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 października 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie *obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 - (Dz.U.2008.198.1226).*

Uchwała Nr XV/195/99 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 22 listopada 1999 r. w sprawie *„Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Zabrze”.*

Uchwała Nr XVII/150/03 Rady Miejskiej w Zabrzu w sprawie *miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze obejmującego tereny położone w dzielnicy Grzybowice.*